

Informe del Comitè Executiu del Consell de la Cultura de Barcelona 2024

**COMITÈ EXECUTIU DEL CONSELL
DE LA CULTURA DE BARCELONA**

Ester Bonal (presidenta)

Pau Alsina

Amadeu Carbó

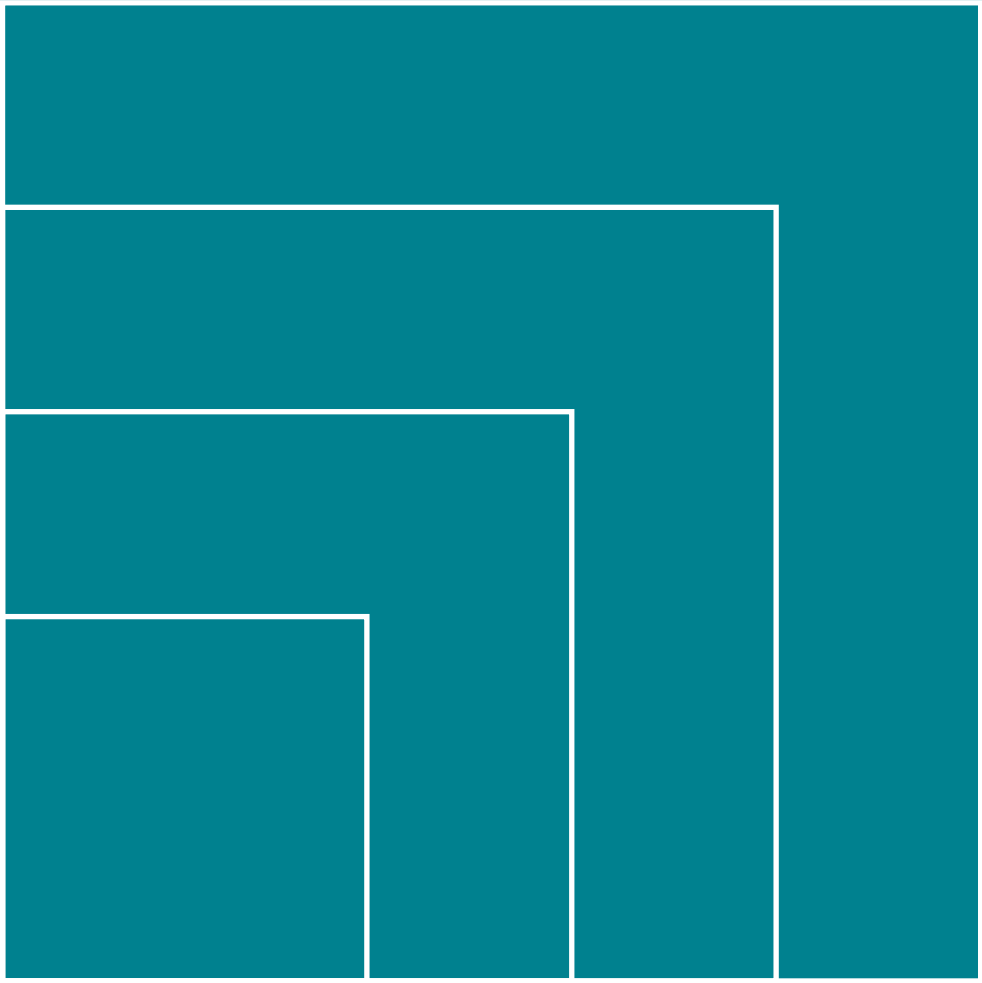
Alexandra Laudo

Lucía Piedra

Índex

Introducció	4
1. Balanç dels quatre anys del Comitè Executiu actual del Consell de la Cultura	10
2. Repàs de les accions desenvolupades al llarg del 2024	22
3. Qüestions pendents i reflexions per al Comitè Executiu nou	32
4. Reflexions finals i tancament	42

Introducció

Ser part del Comitè Executiu del Consell de la Cultura durant aquests quatre anys ha estat molt més que una experiència professional; ha estat un **autèntic privilegi i un gran honor**. D'una manera o altra, hem tingut l'oportunitat de contribuir, des d'un **espai de responsabilitat i compromís**, a enfortir i donar visibilitat al món de la cultura, un dels pilars fonamentals de la nostra estimada ciutat. Treballar braç a braç amb persones apassionades i implicades, veure com idees i projectes pre-nien forma i esdevenien realitat i saber que la nostra tasca ha **ajudat a enriquir la vida cultural de Barcelona**, és un sentiment que ens omple de satisfacció.

Ha estat una etapa on el **compromís de representar** la diversitat i la creativitat de la ciutat ha anat acompanyat de la **humilitat d'aprendre** cada dia dels reptes i les oportunitats que ofereix un sector tan vibrant i imprescindible. Poder formar part d'aquest viatge i deixar una **petita empremta** en la història cultural de Barcelona ha estat un dels grans honors que ens enduem d'aquesta aventura.

Aquest informe és el darrer del Comitè Executiu actual, un Comitè que, sempre juntament amb l'ICUB, ha treballat amb determinació per **consolidar millores en l'acció subvencional i revisar les categories** i el procés de **formació dels jurats dels Premis Ciutat de Barcelona**, entre altres aportacions. Aquestes iniciatives han estat cabdals per garantir una gestió de la cultura més equitativa i inclusiva.

L'acció d'aquest Comitè Executiu s'ha caracteritzat per impulsar i acompanyar una **transformació significativa del Consell de la Cultura**, amb l'objectiu d'esdevenir un òrgan més **dinàmic, participatiu i adaptat** a les necessitats del sector cultural. Aquesta voluntat s'ha concretat en una reforma que fa créixer la representació d'agents col·lectius, democratitza la governança dins del Consell de la Cultura i equilibra les representativitats dins del Comitè Executiu.

5

Ara bé, cal tenir present que aquest mandat nou planteja el repte d'assumir que **l'augment de la participació** exigeix un **compromís més gran** i una **assumpció més activa d'accions i tasques**, tant per part del Comitè Executiu com del Consell de la Cultura mateix. I això vol dir que, per complir plenament la seva funció com a òrgan clau en el desenvolupament cultural de Barcelona, és imprescindible dotar-lo de més **recursos tècnics** i augmentar proporcionalment el **pressupost i suport administratiu**.

És imprescindible, doncs, abordar la necessitat de **donar més visibilitat al Consell de la Cultura** com a espai clau per a la reflexió i la decisió en polítiques culturals. Malgrat els avenços, una bona part de la ciutadania encara desconeix l'activitat del Consell i, fins i tot, dels agents culturals mateixos. Per garantir la seva eficàcia i legitimitat, cal reforçar la **comunicació pública de les seves accions** i la **visibilitat** en els seus processos de treball. Més visibilitat permetria atraure veus noves, ampliar el debat i assegurar un impacte més gran en les polítiques culturals. Cal un **espai de reflexió estratègica** que reuneixi agents culturals, institucions i ciutadania per debatre i traçar prioritats comunes per promoure una visió compartida a llarg termini.

Alhora, després d'anys fent seguiment i avaluació de la cultura a la ciutat, pensem que un aspecte clau per al futur és **promoure un augment de la col·laboració** entre els projectes culturals, articulant esforços i prioritats comunes que potenciïn

estratègies conjuntes i sostenibles. Fomentar el diàleg entre agents i facilitar una visió integrada permetrà valorar la diversitat com una riquesa i la complementarietat com una força, de manera que s'asseguri un **impacte cultural més cohesionat i transformador**.

És essencial avançar cap a un model de gestió cultural que prioritzi la creativitat, innovació, col·laboració i autonomia dels projectes, a partir d'una **avaluació qualitativa de l'impacte cultural**. Apostar per criteris objectius, sostenibles i ètics permetrà garantir que els recursos públics es destinin a **objectius transformadors** i assegurar un ús eficient i significatiu dels recursos. Aquest enfocament promou un **canvi estructural positiu**, amb mecanismes de seguiment que impulsin projectes amb un veritable valor cultural i social.

El mandat nou que s'obre planteja el repte d'assumir amb fermesa i responsabilitat aquestes transformacions, tot consolidant el Consell de la Cultura com una eina indispensable per al desenvolupament cultural de la ciutat.

“És imprescindible, abordar la necessitat de donar més visibilitat al Consell de la Cultura com a espai clau per a la reflexió i la decisió en polítiques culturals.”

2021—2024

Comitè Executiu

FEBRER

Primer Plenari del mandat, febrer de 2021

VIRTUAL

Presentació de l'informe anual del Comitè Executiu sortint

El Comitè Executiu va presentar l'informe anual amb el ple convenciment que calia un canvi de rumb en l'activitat del Consell i posar en marxa espais de debat fora del format del Ple.

JULIOL

Plenari, juliol de 2021

VIRTUAL

El Comitè Executiu va presentar una primera proposta al Plenari per posar en marxa grups de treball amb diverses temàtiques transversals d'interès comú.

ABRIL

Plenari, abril de 2022

BORN CCM

Primer Ple presencial on es va reforçar molt la voluntat que les persones del Ple es coneguessin i interactuessin.

- Per primera vegada, el Comitè Executiu demana a les entitats que participin en l'informe anual a través d'una enquesta.
- Les entitats demanen poder mantenir una reunió amb el Comitè Executiu per intercanviar punts de vista.

JUNY

Jornada de debat, juny de 2022

S'organitza la primera activitat del mandat que ha de ser el punt de partida del treball compartit de tots els membres del Ple, preludi dels grups de treball. Es convida Antonio Monegal i Jordi Martí en una jornada sobre el sentit de la cultura i els orígens del Consell.

JULIOL

Grup pilot: delimitació d'un marc conceptual compartit, juliol-desembre de 2022

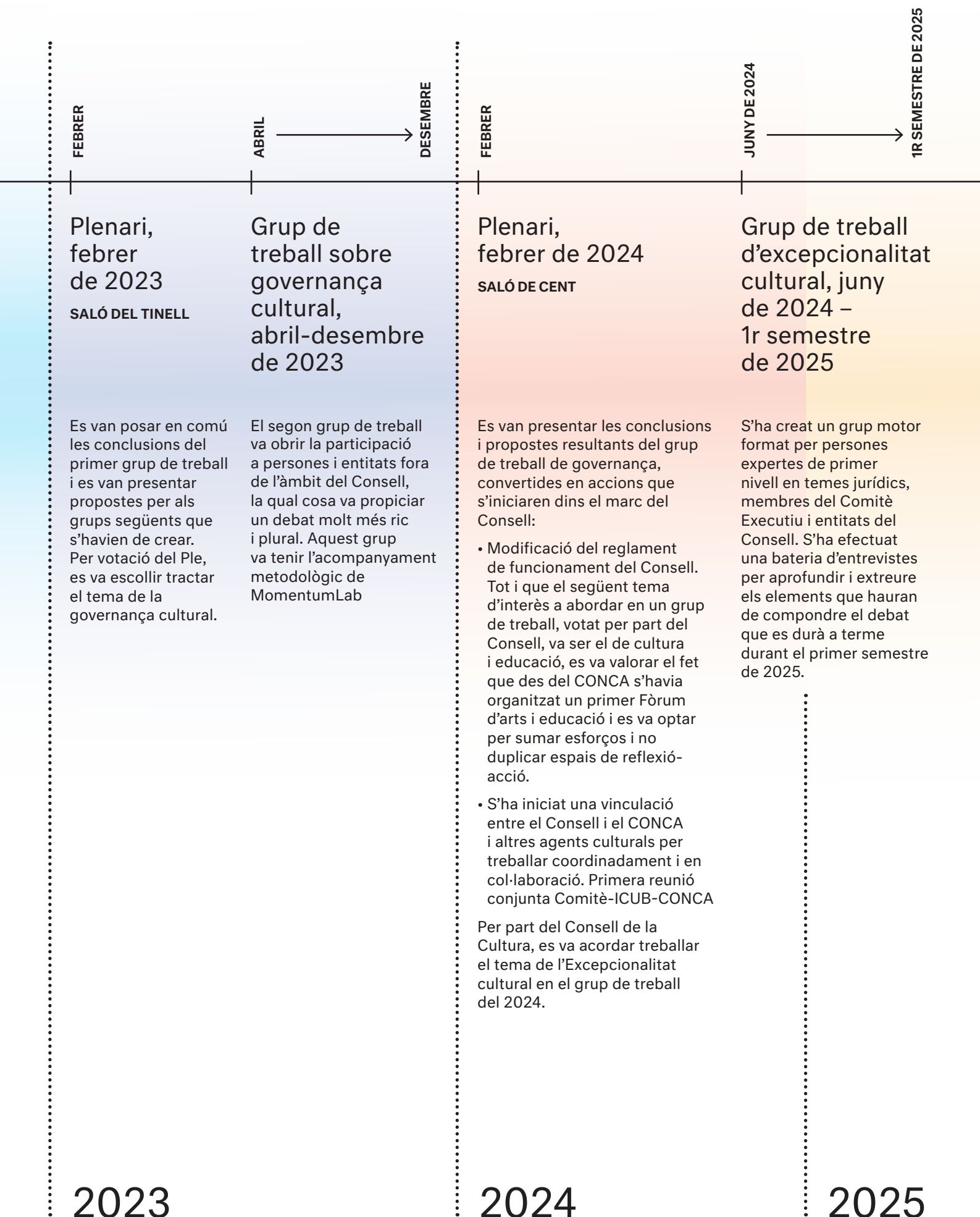
El primer grup de treball que es va constituir l'any 2022 va néixer com a preàmbul amb els objectius següents:

- Posar en comú conceptes i significats al voltant de la cultura amb el propòsit de facilitar un marc de discussió comú dins el Consell.
- Ajudar a definir una metodologia de treball concreta per a aquest grup i els posteriors.

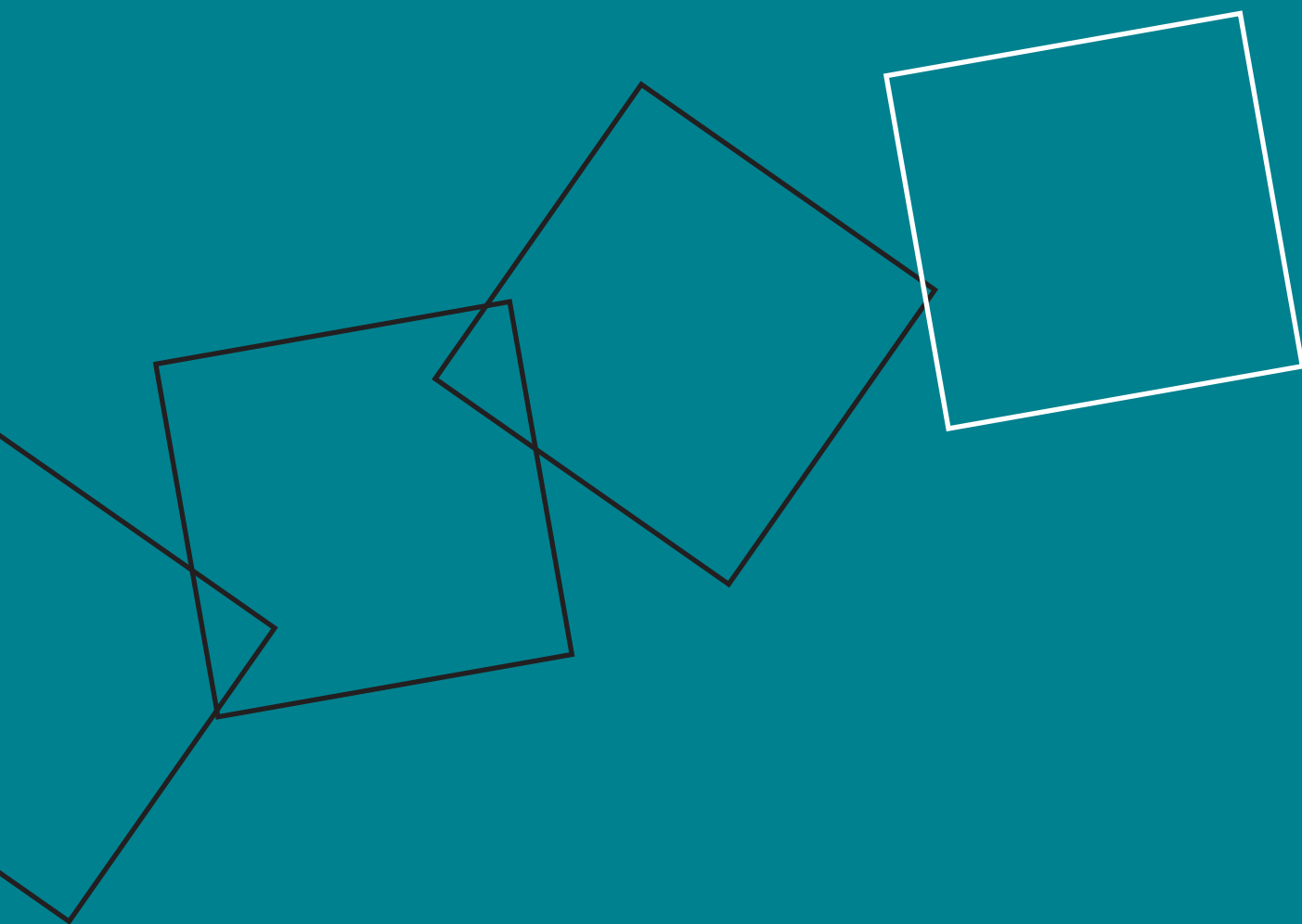
DESEMBRE

2021

2022

Balanç dels quatre anys del Comitè Executiu actual del Consell de la Cultura

1.1. Aprenentatges de quatre anys del Comitè Executiu del Consell de la Cultura

L'experiència de formar part del Comitè Executiu del Consell de la Cultura durant els darrers quatre anys ha estat **enriquidora i reveladora** en molts aspectes, una oportunitat única per contribuir activament al **desenvolupament transversal** de la cultura de Barcelona i adquirir una **comprensió** profunda dels **mecanismes** que sustenten la **governança cultural** de la ciutat. Aquesta experiència ha permès viure en primera persona els **reptes i oportunitats** associats a la **participació** en un òrgan de representació multi o transectorial, així com entendre la importància de la **col·laboració** entre els diversos actors i institucions que treballen per enfortir la cultura com a eix fonamental de la ciutat. Així mateix, ha posat de manifest el **valor de les accions col·lectives** i la necessitat de **reflexionar constantment** sobre les polítiques i pràctiques per avançar cap a un model cultural més inclusiu, innovador i sostenible.

A continuació, es resumeixen les **reflexions i els aprenentatges principals** assolits, tot esperant que puguin ser d'utilitat per al Consell de la Cultura i per al Comitè nou:

COMPLEXITAT ADMINISTRATIVA I INSTITUCIONAL

- 1 S'ha pres consciència de la **multiplicitat d'actors** i la **complexitat dels processos** administratius necessaris per implantar canvis proposats pel Consell o l'ICUB.
- 2 S'ha reconegut i valorat la tasca essencial desenvolupada per la secretaria del Consell i els **equips tècnics** de l'ICUB, especialment en l'àmbit de les subvencions.

11

ROL I EVOLUCIÓ DEL CONSELL

- 3 S'ha reforçat el convenciment que el Consell ha de ser un **òrgan interpellador i propositiu** envers l'ICUB, més enllà de la seva naturalesa consultiva no vinculant.
- 4 S'ha identificat la necessitat de continuar treballant des de la **perspectiva dels drets culturals** i reconèixer la **singularitat** del Consell de la Cultura en relació amb altres consells de la ciutat.

ÀREES DE MILLORA CONSTANT

- 5 Cal aprofundir en la millora del sistema de subvencions, posant el focus en la **desburocratització** i el **seguiment qualitatiu** dels projectes.
- 6 És imprescindible **continuar incorporant perspectives de gènere, sostenibilitat i interculturals en tots els àmbits**: Premis Ciutat de Barcelona, subvencions, beques, direccions d'institucions culturals, etc.
- 7 S'ha reconegut la **necessitat d'integrar un Consell veritablement intercultural** per implantar aquesta perspectiva de manera coherent i transversal en tots els nivells de treball.

- 8 S'ha pres consciència de la **importància de promoure sinergies entre administracions**, com ara amb el CONCA o les sessions de treball del Consell de Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona sobre propostes de millora en les convocatòries de subvencions.
- 9 El Comitè ha assumit la responsabilitat de **mobilitzar i promoure la participació activa dels membres del Consell**, mitjançant diversos instruments, com ara grups de treball, actes puntuals, campanyes de visibilització i consultes participatives al sector cultural.

Aquestes reflexions subratllen la importància del Consell de la Cultura com a **òrgan dinàmic i en evolució constant**, capaç d'adaptar-se a les necessitats canviants del sector cultural barceloní i de contribuir-ne significativament a la millora i desenvolupament. I, per això, a continuació detallarem en diversos subapartats els aspectes que volem destacar en relació amb els aprenentatges adquirits al llarg d'aquests darrers quatre anys per part del Comitè Executiu.

1.1.1. Importància de promoure la participació dels membres del Consell de la Cultura

La participació dels membres del Consell de la Cultura és un element essencial per consolidar-lo com un **òrgan propositiu** que contribueixi de manera activa a les polítiques culturals amb una visió integral de ciutat. Aquest enfocament va **més enllà d'una lògica gremial** o exclusivament vinculada als interessos sectorials, per situar la cultura com un **eix transversal i integrador** que dialoga amb altres àmbits socials i institucionals. Perquè el Consell compleixi aquest rol transformador, és crucial **garantir processos participatius reals**, afectius i efectius que dotin de sentit la seva activitat i involucrin els seus membres en la construcció compartida d'objectius i estratègies. El mateix procés participatiu és **constituti**u i **constituent** del tarannà transversal del Consell de la Cultura.

Amb aquesta voluntat, el Comitè Executiu ha impulsat una reflexió sobre la necessitat de **revitalitzar els grups de treball**, que havien anat desapareixent, a excepció del grup de cultura popular, ja consolidat. Com a resposta, es va activar una consulta per identificar temes clau sobre els quals el Consell volia ser actiu i propositiu. Aquesta dinàmica ha donat lloc a la creació de **grups de treball temporals**, amb un **encàrrec específic** per aprofundir en aspectes crítics de la cultura de la ciutat. Cada grup tanca el seu cicle amb l'elaboració d'un **informe** que es presenta al Consell i a l'ICUB, amb la qual cosa es garanteix un impacte concret i mesurable.

Durant aquest mandat, s'han format **tres grups de treball** que han tractat temes d'interès estratègic. El **primer**, "**De què parlem quan parlem de...**", va tenir com a objectiu compartir mirades des de diverses organitzacions culturals representades al Consell, abordant àmbits com la governança, la comunicació i la relació entre cultura i educació. Aquest grup va servir com a **espai d'intercanvi i coneixement mutu** i va establir les bases per tractar temes transversals que afecten la cultura de la ciutat de manera col·lectiva. El **segon** grup, dedicat a la "**Governança Cultural**", va explorar models i mecanismes que permetin una **gestió cultural més**

inclusiva i equitativa. Finalment, el **tercer** grup, sobre l’**“Excepcionalitat de la cultura en la legislació”** ha analitzat com les normatives actuals poden abordar les especificitats del sector cultural i com es poden introduir canvis per garantir-ne la sostenibilitat i la justícia.

Tot i aquests avenços en els tres grups impulsats, s’ha detectat una manca d’aprofundiment en l’**anàlisi de la interculturalitat**, un element transversal que afecta àmbits com la governança, la comunicació i la relació entre cultura i educació. Aquesta limitació es deu a la composició dels grups i a les restriccions de temps; per tant, des del Comitè, es proposa recomanar la creació d’un **grup específic sobre interculturalitat** que pugui abordar-ne totes les complexitats. Així mateix, es proposa establir una col·laboració contínua entre l’ICUB i el **Departament d’Interculturalitat** de l’Ajuntament per abordar desigualtats estructurals en aquest àmbit.

Un altre aspecte destacat és la **necessitat de repensar els models de governança** per evitar riscos com la **precarització dels professionals** del sector o la falta de canvis estructurals reals. Això inclou superar l’ús de models que només serveixen per complir amb criteris superficials (*social washing* o *cultural washing*) i avançar cap a estructures sostenibles amb pressupostos adequats i compromisos reals per reduir desigualtats de gènere, interculturalitat i altres àmbits.

El treball executat posa de manifest la **necessitat d’assajar altres formes de governança** cultural, lluny de lògiques hiperproductivistes i extractivistes, i de referenciar models que **integrin diversitat i col·laboració** entre institucions i professionals del sector. Aquest procés contribueix a equilibrar els models institucionals de producció cultural i a articular un ecosistema participatiu que connecti teixit social i cultural de manera efectiva.

En definitiva, aquest esforç per promoure la participació i revisar els models de governança aporta un valor diferencial crucial: la **capacitat de transformar el Consell de la Cultura en un espai que no només reflexiona, sinó que actua com a motor de canvi real en les polítiques culturals**. Aquesta aposta per la **participació activa, la inclusivitat i la sostenibilitat** permet avançar cap a una ciutat on la cultura sigui un element central per combatre les desigualtats estructurals i construir un futur més just i cohesionat.

1.1.2. Prendre consciència de la complexitat a l’hora de desplegar processos participatius

La presa de consciència sobre la **complexitat dels processos participatius** en el desenvolupament de polítiques culturals és un pas crucial per a la creació d’un ecosistema cultural inclusiu i representatiu. Aquesta complexitat es manifesta en diversos aspectes, des de la **identificació** dels actors rellevants fins a la **implantació** efectiva de les **propostes** sorgides de la participació ciutadana.

En **primer** lloc, cal reconèixer la **diversitat** inherent del sector cultural, que abasta des d’artistes individuals i petites organitzacions fins a grans institucions i empreses culturals. Cadascun d’aquests actors té **necessitats, perspectives i prioritats diferents**, que sovint poden entrar en conflicte. La tasca de dissenyar processos

participatius que **donin veu a tots aquests grups de manera equitativa**, sense que uns dominin sobre els altres, és un repte considerable que requereix una planificació acurada i una execució sensible.

Un segon aspecte que cal tenir en compte és la **necessitat d'equilibrar la participació i l'eficiència en la presa de decisions**. Els processos participatius, per la seva naturalesa, poden ser **llargs i complexos**, i hi ha el risc que esdevinguin exercicis burocràtics que retardin l'acció necessària. És essencial, per tant, desenvolupar metodologies que permetin una **participació significativa, però també àgil**, que pugui respondre a les necessitats canviants del sector cultural en temps real.

Finalment, és crucial entendre que, en principi, la participació no és un fi en si mateixa, sinó un mitjà per aconseguir polítiques culturals més efectives i representatives. Això implica no només recollir opinions diverses, sinó també **tenir la capacitat d'analitzar-les, sintetitzar-les i traduir-les en accions concretes**. Aquest procés requereix habilitats específiques en mediació, anàlisi de dades i planificació estratègica, així com un **compromís real per part de les institucions per aplicar els resultats dels processos participatius**. Només així es pot garantir que la participació condueixi a una veritable transformació de les polítiques culturals en benefici de tota la comunitat.

1.1.3. Rol que pot desenvolupar el Consell de la Cultura en la reivindicació i compliment dels drets culturals

14

El Consell de la Cultura de Barcelona pot exercir un **paper fonamental en la reivindicació i el compliment dels drets culturals a la ciutat**. Com a òrgan consultiu i de participació en l'àmbit de la cultura, té la **capacitat d'influir** en les polítiques culturals i **vetllar** perquè aquestes s'alineïn amb els principis dels drets culturals.

En **primer lloc**, el Consell pot actuar com a **vigilant i defensor dels drets culturals**, assegurant que les iniciatives i polítiques culturals de les administracions i les entitats respectin i promoguin aquests drets. Això inclou el dret a la identitat cultural, l'accés a la cultura, la participació en la vida cultural i el dret a l'expressió i la creació artística. El Consell pot emetre informes i recomanacions per garantir que aquests drets es tinguin en compte en totes les decisions relacionades amb la cultura a la ciutat.

A **més**, el Consell de la Cultura pot tenir un paper clau en la **promoció de la diversitat i la interculturalitat**, un dels principis fonamentals del Pla de Drets Culturals de Barcelona, Catalunya i l'Estat espanyol. Pot fomentar el **diàleg** entre diverses comunitats culturals i assegurar-se que s'escoltin totes les veus en el desenvolupament de polítiques culturals. Això és especialment important en una ciutat tan diversa com Barcelona.

1.1.4. S'han escoltat les propostes i se'ls ha donat resposta

El Consell de la Cultura ha posat un èmfasi especial a **escoltar les propostes dels diversos agents dels sectors** culturals, entenent que la participació activa dels seus agents és fonamental per dissenyar polítiques culturals que responguin a les necessitats reals. Aquest procés d'escolta ha permès **identificar problemes es-**

pecífics, com la distribució desigual dels recursos, la manca de suport als creadors emergents o la necessitat de millorar la transparència i l'accessibilitat dels processos administratius. Alhora, ha estat una eina per **legitimar les accions del Consell**, ja que n'ha evidenciat el compromís per actuar com un òrgan representatiu i obert al diàleg.

Però, alhora, aquesta **escolta activa reflecteix una realitat comuna** en la gestió de polítiques culturals i la interacció entre òrgans consultius i administracions. En primer lloc, són **indicadors positius del diàleg** entre el Consell de la Cultura i l'Administració. El fet que les propostes s'escoltin i rebin una resposta, evidencia l'existència d'un canal de comunicació obert per a les aportacions del Consell. No obstant això, el fet que aquestes respostes només s'apliquin **en la mesura que es pugui**, posa de manifest les **limitacions** existents en la capacitat de resposta. Aquestes limitacions poden estar vinculades a restriccions presupostàries, a marcs legals o a altres condicionants que dificulten de manera inevitable una implantació immediata o completa de les propostes. Però, per un costat, hi ha propostes, i, per l'altre **respostes i accions** que s'estan duent a terme.

També és veritat que **els processos són lents** a l'administració pública. Aquesta lentitud pot ser per la complexitat burocràtica, la necessitat de consens entre diversos departaments o nivells de govern, la rigidesa dels processos de validació i aprovació, o fins i tot per la manca de recursos humans i materials adequats. Tot i ser un obstacle, aquesta realitat també posa en relleu la **necessitat d'afrontar aquestes dificultats de manera estructural** i buscar solucions per agilitzar els procediments sense comprometre'n la qualitat o la transparència.

15

Tot plegat, aquest context reflecteix una **tensió inherent entre les expectatives del Consell i del sector cultural, d'una banda, i la realitat administrativa, de l'altra**. Les esperances de veure canvis ràpids xoquen sovint amb la naturalesa deliberativa i estructurada dels processos públics. Aquesta discrepància pot generar **frustració**, però també ofereix una **oportunitat** per donar a conèixer als sectors culturals els mecanismes de l'administració pública mentre s'exploren vies per fer aquests processos més eficients i accessibles.

1.1.5. El Comitè Executiu i el Consell de la Cultura tenen capacitat d'incidència

El Comitè Executiu i el Consell de la Cultura de Barcelona tenen una capacitat significativa d'incidència en les polítiques culturals de la ciutat. Aquesta capacitat es manifesta en la seva habilitat per **influir en les decisions, proposar iniciatives i actuar com a pont** entre el sector cultural i l'administració municipal. La dedicació d'energies i l'elaboració de propostes a través d'aquests òrgans és, per tant, una **inversió valuosa de temps i recursos** que pot generar canvis substancials en l'ecosistema cultural barceloní.

L'efectivitat d'aquests òrgans es basa en la seva composició diversa i representativa del teixit cultural de la ciutat. Aquesta diversitat permet que les propostes i recomanacions que emanen del Comitè i del Consell **tinguin una base àmplia i reflecteixin les necessitats reals del món de la cultura**. A més, la seva posició com

a òrgans consultius oficials els dota d'una legitimitat que augmenta el pes de les seves propostes davant l'Administració.

No obstant això, un dels reptes més importants que enfronten aquests òrgans és **superar la lògica del “Què hi ha d'allò meu?”**, és a dir, evitar que les discussions i propostes es limitin únicament a interessos sectorials o particulars. En lloc d'això, és crucial que el Comitè i el Consell s'enfoquin a identificar i abordar **temes transversals** que afectin el model cultural de la ciutat en conjunt. Aquesta **perspectiva més àmplia i estratègica** pot donar lloc a propostes més integrals i amb un impacte més significatiu i durador.

Per aconseguir aquest objectiu, és essencial fomentar un **diàleg constructiu** entre els diversos actors culturals, promoure una **visió a llarg termini** del desenvolupament cultural de Barcelona i establir **mecanismes de treball** que permetin abordar qüestions complexes de manera col·laborativa. Això pot incloure la creació de **grups de treball** temàtics, l'organització de sessions de **reflexió estratègica**, i l'aplicació de **metodologies participatives** que facilitin la identificació i priorització de temes transversals. D'aquesta manera, el Comitè i el Consell poden maximitzar la seva capacitat d'incidència i contribuir de manera significativa a la configuració d'un model cultural de ciutat més cohesionat, inclusiu i sostenible.

1.2. Avenços i fites assolides

1.2.1. Format dels formularis de subvencions més simplificat i clar

16

La **simplificació i clarificació** del format dels formularis de subvencions ha estat una de les millores destacades en la gestió cultural, en resposta a una demanda reiterada del sector. Aquest ajustament, desenvolupat per l'Oficina Central de Subvencions i per l'ICUB, ha donat resposta a peticions efectuades per part del Comitè en aquest sentit, i té com a objectiu principal **facilitar el procés de sol·licitud** per a les entitats i projectes, reduint la càrrega burocràtica i assegurant que els formularis siguin més **accessibles i comprensibles** per a tota mena de sol·licitants, amb independència de la seva experiència prèvia en gestió administrativa. Aquesta iniciativa no només millora l'experiència dels usuaris, sinó que també incrementa l'eficiència i transparència del procés.

Una altra millora significativa ha estat la implementació per part de l'ICUB del **sistema GESOL**, un programa específicament dissenyat per **optimitzar l'avaluació** de subvencions. Aquest sistema permet gestionar i avaluar les sol·licituds de manera més àgil i sistemàtica, amb garantia dels criteris d'equitat i rigor en la selecció dels projectes subvencionats. A més, el GESOL contribueix a una millor **traçabilitat i seguiment** del procés de valoració dels projectes, ja que facilita la recollida i anàlisi de la informació, i això permet una millora contínua d'aquesta fase del procediment i reverteix en una millora general de les convocatòries.

Finalment, arran de les peticions del sector i del Comitè, els equips tècnics de l'Ajuntament de Barcelona ha desenvolupat **guies específiques** per orientar els projectes en la integració de perspectives de gènere o altres accions transversals (tot i que encara hi ha marge de millora). Aquestes guies ofereixen criteris clars i exemples concrets per ajudar les entitats a incorporar **aquests valors de manera**

efectiva i coherent en les seves propostes. Aquesta acció no només fomenta un augment de la sensibilitat i el compromís en aquestes àrees, sinó que també assegura que les subvencions, a més de respondre a necessitats culturals immediates, contribueixen a una transformació social més àmplia i sostenible.

1.2.2. Criteris més compartits per puntuar els projectes presentats a subvenció

Els **criteris** per puntuar els projectes subvencionats han anat adquirint **més coherència i claredat** al llarg dels darrers anys. Aquest procés d'afinament respon a la necessitat d'assegurar una avaluació més justa i representativa dels projectes, la qual redueixi la subjectivitat aleatòria i garanteixi que les decisions es fonamenten en **criteris compartits** i consensuats amb la **màxima objectivitat possible**. Tot i que encara queda marge per millorar, aquest treball ha permès definir millor els criteris i la seva traducció en puntuacions, cosa que ha incrementat la **transparència** i la **confiança** del sector en el procés de selecció.

Un dels avenços significatius ha estat la incorporació, en diverses categories subvencionals, d'un sistema d'avaluació en què **intervenen tres persones** per avaluar un mateix projecte. Aquest enfocament ha estat clau per **reduir les desviacions** excessives entre puntuacions, de manera que ofereix una perspectiva més equilibrada i **minimitzant els biaixos individuals**. Encara que aquest mètode no s'ha pogut aplicar en totes les convocatòries o tots els programes, els resultats positius obtinguts en les que sí que s'ha implementat evidencien el seu potencial per **millorar l'objectivitat i l'equanimitat del procés**.

17

Malgrat aquests avenços, encara queda molt camí per fer per consolidar uns criteris completament compartits i uniformes. Per assolir aquest objectiu, cal continuar treballant en la **formació dels evaluadors i evaluadores**, així com en la **revisió periòdica dels criteris**, per assegurar que siguin rellevants i actualitzats. A més, seria beneficiós ampliar l'aplicació del **sistema d'avaluació múltiple** a totes les convocatòries i programes subvencionals, sempre que sigui possible. Aquestes mesures reforçarien encara més la solidesa del sistema d'avaluació i oferirien una base sòlida per garantir la qualitat i la transparència en la distribució dels recursos culturals.

1.2.3. Guies de temes de sostenibilitat, perspectiva de gènere i perspectiva intercultural en l'avaluació de les subvencions

Les **guies temàtiques sobre sostenibilitat, perspectiva de gènere i interculturalitat** desenvolupades pels equips tècnics de l'Ajuntament de Barcelona representen un pas endavant crucial en l'alineació de les **polítiques culturals amb els valors** de justícia social, inclusió i sostenibilitat ambiental. Aquestes eines ofereixen **orientacions** clares i pràctiques per a les entitats culturals i les ajuden a integrar aquestes **perspectives** de manera coherent en els seus projectes i accions. Així, no només es reforça el **compromís** del sector amb aquests valors, sinó que també es garanteix que les pràctiques culturals contribueixin a la **transformació social i ambiental**.

Les guies tenen un **valor doble**: d'una banda, proporcionen **exemples concrets i criteris** clars per a l'aplicació d'aquestes perspectives en les propostes culturals, i, de l'altra, serveixen com a eina educativa per **sensibilitzar el sector** sobre la importància d'aquestes qüestions. Això és especialment rellevant en un context en què la **integració de la diversitat cultural i la sostenibilitat són essencials** per al desenvolupament d'una ciutat global com Barcelona. Les guies també promouen una **comprensió comuna** entre les entitats i els avaluadors, la qual cosa facilita una avaluació més justa i alineada amb els objectius estratègics.

A més, la introducció d'aquestes guies reforça la **transversalitat** en els projectes i les avaluacions i assegura que valors com la igualtat de gènere, el respecte per la diversitat i la sostenibilitat no siguin només declaracions d'intencions, sinó components actius de les polítiques culturals. Aquesta iniciativa posiciona Barcelona com una ciutat pionera en la **integració d'aquests principis en la seva governança cultural** i la consolida com un referent internacional en l'àmbit de la cultura compromesa amb la societat i el medi ambient. Així, aquestes guies ajuden les entitats culturals a complir amb els requisits de les convocatòries i impulsen un **canvi estructural** cap a una cultura més inclusiva i sostenible.

1.2.4. Dinamisme introduït perquè el Consell de la Cultura sigui més participatiu i menys consultiu

El Consell de la Cultura de Barcelona ha experimentat una **transformació** significativa en els darrers quatre anys; ha passat d'un rol principalment **consultiu** a un de més **participatiu i dinàmic**. Aquest canvi s'ha materialitzat principalment a través de la creació de tres **grups de treball**:

A. Grup de treball inicial:

Aquest primer grup va servir com a espai per a la posada en comú de conceptes i per fomentar el coneixement mutu entre els membres i els agents articuladors del Consell de la Cultura. Va actuar com a catalitzador perquè hi hagués més cohesió i comprensió mútua dins del Consell.

B. Grup de treball sobre governança cultural:

Sorgit de les votacions del Consell mateix, aquest grup va abordar qüestions de governança cultural. Com a resultat, es va identificar la necessitat de reformar el Reglament del Consell de la Cultura. A més, va promoure la col·laboració amb el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CONCA) per a accions conjuntes en l'àmbit de la cultura i educació.

C. Grup de treball sobre l'especificitat de la cultura en la legislació:

Aquest grup, ara en marxa, es centra a analitzar el marc legislatiu actual de la cultura. El seu objectiu és elaborar un informe amb recomanacions sobre accions permeses pel marc legal vigent i identificar situacions de desigualtat i precarietat en el sector cultural. Aquestes recomanacions estan destinades a l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Cultura.

Aquesta evolució cap a un model més participatiu ha permès al Consell de la Cultura augmentar-ne la incidència en les polítiques culturals de la ciutat, així com la implicació del sector cultural en la formulació de propostes a l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB).

1.2.5. Treballar per superar la lògica sectorial i caminar cap a una de fronts comuns

El Comitè Executiu del Consell de la Cultura de Barcelona ha experimentat una **evolució significativa en els darrers quatre anys**, marcada per un esforç conscient per superar la lògica sectorial tradicional i la defensa dels interessos propis com a única aproximació possible (segurament comprensible, però no amb exclusivitat). Aquest canvi de perspectiva representa un avenç important en la manera d'abordar les polítiques culturals de la ciutat.

La **transició d'una lògica únicament sectorial a una de fronts comuns** compartits ha estat un dels aprenentatges més valuosos d'aquest període. Aquest canvi implica:

- ❶ **Visió holística:** en lloc de centrar-se en les necessitats específiques de cada sector cultural (com ara teatre, música, arts visuals, etc.), s'ha adoptat una perspectiva més àmplia que considera la cultura com un ecosistema interconnectat.
- ❷ **Identificació de temes transversals:** s'han prioritzat qüestions que afecten nombrosos sectors culturals, com ara la sostenibilitat, la inclusió, la digitalització o els drets culturals, la qual cosa ha permès abordar reptes comuns de manera més efectiva.
- ❸ **Col·laboració intersectorial:** aquest enfocament ha fomentat un augment de la col·laboració entre diverses disciplines i sectors culturals, de la qual han sorgit sinergies i projectes interdisciplinaris.
- ❹ **Impacte més ampli:** atès que se centren en fronts comuns, les propostes i accions del Comitè tenen la possibilitat d'impactar de manera més significativa i duradora en l'ecosistema cultural de la ciutat.

Els **grups de treball** han tingut un paper crucial en aquesta evolució. Han servit com a espais de diàleg i reflexió on representants de diversos sectors culturals han pogut intercanviar perspectives, identificar preocupacions compartides i desenvolupar estratègies conjuntes. Aquesta dinàmica ha contribuït a:

- Fomentar una **comprensió més profunda dels reptes globals** del sector cultural.
- Desenvolupar un **llenguatge comú i una visió compartida** del futur de la cultura a Barcelona.
- Generar **propostes més integrals i amb un potencial d'impacte més ampli**.

Aquest **canvi de paradigma** no només ha enriquit el treball del Comitè, sinó que també ha enfortit la seva capacitat per abordar de manera més efectiva els **desafiaments complexos** que enfronta el sector cultural en l'actualitat. A mesura que el Consell de la Cultura continua evolucionant, aquesta perspectiva de fronts comuns compartits **serà fonamental** per desenvolupar polítiques culturals més coherents, inclusives i adaptades a les necessitats canviants de la ciutat i els seus ciutadans.

1.2.6. Vetllar per la continuïtat de les Beques Barcelona Crea i creació de les Beques Barcelona Crea de les Fàbriques de Creació

Al llarg dels darrers quatre anys, motivats i conscients de la **importància estratègica per als creadors**, el Comitè Executiu del Consell de la Cultura de Barcelona ha tingut un paper important per vetllar per la **continuïtat de les Beques Barcelona Crea** i en la creació de les **noves Beques Barcelona Crea** gestionades des de les Fàbriques de Creació. Aquesta tasca s'ha basat en **evidències** sobre la importància d'aquestes beques per al sector cultural:

Un estudi realitzat pel Laboratori d'Idees i Convocatòries Cuidades (LICC) l'any 2021 va revelar que:

- El 43% dels treballadors culturals enquestats depenen de convocatòries per al 40% dels seus ingressos.
- El 53% es presenten a entre cinc i vuit convocatòries a l'any.
- Aquests treballadors culturals enquestats dediquen uns quaranta dies anuals no remunerats a preparar sol·licituds.

En aquest sentit, les Beques Barcelona Crea són crucials per diversos motius:

- 1 Donen suport al **temps dedicat a la creativitat i a la recerca artística i cultural**, uns factors essencials del procés creatiu, que després repercuteixen decisivament en la qualitat de les produccions.
- 2 Ajuden a **reduir les desigualtats d'accés i participació** entre agents culturals amb situacions econòmiques i laborals diferents.
- 3 Representen una de les **poques vies per obtenir suport** econòmic i visibilitat en el sector cultural.

El Comitè Executiu ha insistit en la importància de mantenir aquesta convocatòria, la qual considera un **“oasi com a viver d'idees” en un context de crisi de la imaginació**. Les Beques Barcelona Crea s'han convertit en un recurs vital per a molts treballadors culturals, ja que els ha ofert una oportunitat d'accedir als recursos culturals distribuïts per les entitats públiques.

1.2.7. Haver singularitzat els premis en l'àmbit científic i tecnològic

La **singularització** dels Premis Ciutat de Barcelona al voltant de la recerca científica i tecnològica representa un avenç significatiu en el reconeixement i valoració de l'activitat científica dins de les polítiques culturals de Barcelona. Aquest canvi respon a la necessitat de dotar aquesta categoria d'un **jurat amb un enfocament més especialitzat**, nominat per part del consell assessor científic, el qual s'alineï amb la complexitat i especificitat de les diverses disciplines científiques. La reorganització permet garantir una **avaluació rigorosa i precisa**, en la qual els jurats disposin d'un alt **nivell d'expertesa** en els camps corresponents, cosa que assegura que els projectes més innovadors i rellevants rebin el suport i el reconeixement que mereixen.

Aquest plantejament nou també reforça el **vincle entre la recerca i la cultura** i destaca com ambdues formes de creació de coneixement poden interactuar per generar impactes socials i econòmics significatius. En incloure la recerca científica i tecnològica dins dels premis, amb les seves múltiples categories, es dona **visibilitat a projectes clau** que poden quedar fora del focus d'altres premis culturals més generalistes, en oferir-los una plataforma per impulsar el seu desenvolupament i per fomentar el diàleg entre ciència i societat. Aquesta singularització contribueix, per tant, no només al progrés científic, sinó també a posicionar Barcelona com un referent en la **integració de la cultura científica en el panorama cultural més ampli**.

De la mateixa manera, la creació d'una **categoria específica de Cultura Digital** dins dels Premis Ciutat de Barcelona, provinent de la separació en dos de l'antiga categoria "Cultura Digital i Audiovisual", marca un punt d'inflexió en el reconeixement de pràctiques innovadores que reflecteixen l'impacte de la transformació digital en la cultura. Aquesta categoria destaca projectes que utilitzen tecnologies digitals de manera creativa per produir, difondre o experimentar la cultura, sigui a través de mitjans interactius, intel·ligència artificial, realitat virtual, o altres formes emergents. La disgregació d'aquesta categoria reconeix **l'evolució de les pràctiques culturals en un món digitalitzat**, i també impulsa la innovació i reforça el compromís de Barcelona amb les formes cultural emergents en l'era digital.

Repàs de les accions desenvolupades al llarg del 2024

2.1. Avaluacions de subvencions i Beques Barcelona Crea

Durant el 2024, l'avaluació de projectes subvencionats ha experimentat avenços significatius gràcies a la incorporació de **tres avaluadors/es** en la majoria dels casos, de manera que s'ha millorat l'equanimitat i transparència del procés. Tot i això, persisteixen **reptes estructurals** que limiten l'eficiència i l'impacte del sistema de gestió subvencional.

L'avenç en la integració de la perspectiva de **gènere** és notable, però encara insuficient. En matèria de **sostenibilitat i interculturalitat**, molts projectes mostren mancances que requereixen assessorament específic i suport tècnic per assolir els estàndards esperats. A més, la divisió actual de **categories** subvencionables continua unint projectes i entitats de naturaleses molt diverses, la qual cosa dificulta una avaluació equànime i coherent, ja que els criteris aplicables a una categoria poden ser inadequats o inoperants per a altra mena de projectes. Tant en relació amb les subvencions com amb les beques, s'han pogut fer petites **modificacions** de categories al llarg dels anys per fer-les més equilibrades, però cal continuar adaptant-se als canvis del temps en **complementarietat** amb les subvencions d'altres departaments de l'Ajuntament, per això és important **revisar** en profunditat aquesta estructura per assegurar que els criteris d'avaluació es puguin aplicar amb justícia i adaptabilitat, de manera que es promogui una distribució més eficient i impactant dels recursos.

En aquest sentit, creiem que la creació de **guies** detallades i pràctiques per a la incorporació efectiva de criteris de sostenibilitat, perspectiva de gènere i interculturalitat és un pas clau per millorar els resultats dels projectes subvencionats. Aquestes guies s'haurien de complementar amb exemples reals de **bones pràctiques**, que actuïn com a referents per a les entitats i serveixin per inspirar i orientar les propostes futures. Donar **visibilitat** a projectes que han destacat per la seva excel·lència en aquests àmbits no només enforteix el compromís del sector cultural amb aquests valors, sinó que també ajuda a estandarditzar criteris d'avaluació i estimula la millora contínua en els projectes presentats per part dels participants. Aquest enfocament de divulgació contribueix a transformar els valors declaratius en pràctiques tangibles, i assegura un impacte social i cultural més potent de les iniciatives finançades.

Per garantir que els criteris d'avaluació no es redueixin a una declaració d'intencions, proposem establir un sistema d'**avaluació qualitativa de l'impacte real** dels projectes subvencionats, aplicat de manera aleatòria i complementària a la justificació administrativa. Aquesta iniciativa permetria assegurar l'aplicació efectiva dels valors de sostenibilitat, gènere i interculturalitat en els programes executats.

En el procés de revisió dels **processos subvencionals**, el Comitè Executiu ha col·laborat activament amb el Consell de Ciutat i l'Ajuntament per millorar terminis, calendaris i requisits. Aquest esforç ha estat clau per avançar en la **simplificació** del procés i fomentar un model més **àgil i inclusiu**. Tanmateix, destaquem la tasca fonamental del Grup de treball per la millora de l'acció subvencional, impulsada per l'ICUB entre el 2020 i el 2023, la qual va establir les bases per una gestió més robusta i coordinada.

Finalment, tot valorant les millores decisives incorporades en els darrers anys, és imprescindible mantenir una visió constructiva **crítica i proactiva** perquè tots els mecanismes i processos implicats continuïn evolucionant. Cal reforçar les **sinèrgies** entre entitats, Comitè, avaluadors/es i administracions per avançar cap a un sistema de subvencions que promogui no només l'equitat, sinó també la transparència i efectivitat cap a una transformació cultural profunda. Aquesta reflexió ha de guiar les accions futures, amb l'objectiu d'assolir més coherència, impacte i compromís en l'ecosistema cultural.

2.2. Premis Ciutat de Barcelona

Durant l'any 2024, els Premis Ciutat de Barcelona han continuat consolidant-se com un referent de reconeixement cultural, avançant en línia amb les millores iniciades els anys anteriors. La recerca dels candidats més adients, així com la diversificació dels perfils dels jurats, amb una atenció especial a la **paritat** de gènere i la inclusió de professionals **racialitzats/des**, ha estat un dels punts clau d'aquest progrés. A més, s'ha fet un esforç significatiu per **anticipar** la construcció dels jurats, aspecte que ha permès recopilar candidatures amb prou temps i millorar la qualitat del procés de selecció. Paral·lelament, s'ha avançat en la creació d'un **llistat** de possibles membres futurs per assegurar la continuïtat d'aquests avenços i reaccionar més ràpid quan hi hagi canvis obligats per temes d'agenda o altres qüestions sobrevingudes. Esperem que això faci possible repercutir en la millora general dels processos, la qualitat i el temps disponible per a la presa de decisions dels premis.

Malgrat aquests passos, s'ha obert una reflexió al voltant de la necessitat d'**establir criteris transversals** comuns per a tots els jurats, com ara la incorporació de **perspectives de gènere, interculturalitat i equilibri territorial**. Aquest debat és crucial per garantir que els **valors** que promouen els premis s'apliquin de manera coherent en totes les categories i disciplines, alhora que un procés més **inclusiu i representatiu**, que també enriqueix la qualitat de l'avaluació. Això adquireix una rellevància especial en relació amb el reconeixement de formes culturals que sovint queden fora dels circuits legitimats, com certes expressions de la cultura popular o projectes amb enfocaments no convencionals. Des d'una **perspectiva intercultural**, s'ha detectat que la composició dels jurats encara pot avançar cap a un millor equilibri, especialment pel que fa a la participació de professionals racialitzats/des. Aquesta reflexió és una oportunitat per garantir que els premis continuïn sent un model de justícia, pluralitat i excel·lència cultural.

En aquesta direcció, una de les propostes que cal tenir en compte per enriquir i diversificar el procés dels Premis Ciutat de Barcelona és la **possibilitat de presentar candidatures als premis** a través de vies alternatives, més enllà de les propostes presentades pels membres dels jurats. Aquesta ampliació del procés participatiu obriria la porta a una representació més àmplia i inclusiva de projectes i permetria que entitats, institucions culturals, col·lectius i fins i tot ciutadans individuals poguessin aportar propostes que sovint podrien quedar fora de l'abast dels jurats. Aquesta iniciativa tindria un efecte positiu doble: d'una banda, garantiria que els premis reflecteixin millor la **diversitat i riquesa** del panorama

cultural de la ciutat, i, de l'altra, fomentaria una **connexió** més forta entre els premis i els diversos agents culturals i socials del territori.

Des del Comitè Executiu del Consell de la Cultura, l'any 2023 es va elaborar l'informe "Observacions amb relació als Premis Ciutat de Barcelona", que l'equip de l'ICUB responsable dels premis va valorar i recollir. Durant les dues darreres convocatòries, s'han fet canvis i ajustaments que responen a algunes de les indicacions recollides en l'informe. Entre d'altres, cal mencionar la reubicació dels premis de l'àmbit de les **Ciències i Tecnologies** científiques a partir del 2024: aquestes categories estan vinculades directament a la recerca científica i no tant a la difusió i, per tant, requereixen un jurat especialitzat de recerca. Això ha fet possible continuar vinculant la recerca en ciència i tecnologia amb les produccions culturals més rellevants i innovadores en el marc de la visió estratègica d'una ciutat del coneixement. En aquest sentit, la creació de dues categories separades entre **Audiovisual** i la nova categoria de **Cultura Digital** –que aplega el conjunt de pràctiques creatives i crítiques que esperonen la transformació digital de la ciutat– és també una fita important que volem destacar. Així mateix, també és important assenyalar que l'antiga categoria **Arquitectura, urbanisme i disseny** s'ha disgregat en dues categories noves d'**Arquitectura i urbanisme** i de **Disseny i moda**. Els canvis reflecteixen l'**adaptació** dels Premis Ciutat de Barcelona a les noves realitats culturals, científiques i tecnològiques, reforçant el seu paper com a reconeixement de l'**excel·lència** i la **innovació** en diversos camps de la cultura i la ciència a la ciutat.

2.3. Tercer grup de treball del Consell de la Cultura: L'excepcionalitat cultural en la legislació

25

El Consell de la Cultura ha impulsat la creació d'un **tercer grup de treball** actiu entre setembre de 2024 i el primer semestre de 2025. Aquest grup té com a objectiu principal analitzar l'**excepcionalitat cultural** dins del **marc legislatiu** vigent i proposar **accions concretes** per millorar la situació del sector cultural. L'encàrrec per dissenyar i desplegar les activitats del grup s'ha assignat a **Trànsit Projectes**, una consultora cultural encarregada de dur a terme una sèrie d'**activitats** que inclouen **anàlisis** del marc jurídic, **entrevistes** amb agents rellevants i **debats** participatius. L'objectiu final és **elaborar recomanacions** dirigides tant a les autoritats pertinents com als agents culturals.

Per donar suport al procés, s'ha constituït un "**grup pilot**" integrat per catorze persones amb una àmplia diversitat d'experiències i coneixements. Aquest grup inclou representants del Consell de la Cultura, de l'ICUB i d'altres professionals especialitzats en l'àmbit legislatiu i cultural. La seva funció és acompanyar el desenvolupament del **treball, debatre i validar** les premisses i les **conclusions** preliminars, assegurant que el resultat final sigui rigorós i representatiu.

El document resultant tindrà una doble finalitat. En primer lloc, analitzarà les **possibilitats** d'actuació dins del marc legislatiu actual, identificant vies per **desplegar accions** de millora sense necessitat de modificar lleis. En segon lloc, proposarà **canvis legislatius** necessaris per fer front a la precarització del sector cultural i el compliment dels drets laborals i culturals. Aquestes recomanacions aprofitaran

el context de les noves lleis i plans de Drets Culturals, i contribuïran a **garantir un enfocament més inclusiu i equitatiu**.

El document pretén ser útil com a **marc orientatiu** dins els àmbits municipal, autonòmic i estatal, amb la voluntat d'influir en les **polítiques culturals** a diverses escales. Aquestes reflexions busquen oferir **solucions concretes** per superar les desigualtats, de manera que la legislació cultural esdevingui una eina transformadora que promogui la diversitat i la justícia social dins del sector.

Aquest grup de treball impulsat pel Comitè Executiu del Consell de la Cultura i l'ICUB té un important **valor estratègic** per a la comunitat cultural de Barcelona, ja que aborda **reptes estructurals** que s'han desatès històricament en el sector. La seva capacitat per analitzar el marc legislatiu des d'una perspectiva cultural i proposar millores concretes contribueix a protegir els drets laborals i culturals, i, a més, reforça la **sostenibilitat** i la **inclusivitat** del sistema cultural de la ciutat. Aquesta iniciativa no es limita a solucionar problemes immediats, sinó que té una visió de **llarg termini** orientada a garantir que Barcelona continuï sent un referent cultural global, capaç d'adaptar-se als reptes del segle XXI. En definitiva, aquest grup de treball actua com un **catalitzador per a la transformació estructural**, i ofereix a tota la comunitat cultural una eina clau per avançar cap a un futur més equitatiu, sostenible i innovador. La seva feina no només aporta beneficis a escala institucional, sinó que també empodera artistes, creadors i entitats locals, de manera que Barcelona es consolida com un model de ciutat cultural moderna i inclusiva.

2.4. Treball amb altres Consells

Durant l'any 2024, membres del Comitè Executiu han assistit en representació del Consell de la Cultura a les reunions mensuals del **Consell de Ciutat**, així com a alguns dels actes promoguts per aquest. Entre les accions que s'han dut a terme des del Consell de Ciutat, cal destacar l'elaboració d'una proposta de nou reglament intern de funcionament del **Consell Consultiu i Assessor de Betevé**. Alhora, és important mencionar l'assistència de diversos membres del Comitè Executiu en representació del Consell de la Cultura a **altres activitats** com:

- **Grup de treball de Pressupostos Municipals**, amb caràcter d'urgència, per discutir els pressupostos municipals 2024.
- **Plenari del Consell de Ciutat**.
- **Presentació de l'informe anual 2023** a la ciutadania i les associacions de Barcelona.
- **Presentació del Consell de Sostenibilitat**.
- **Obertura del grup de treball de Migracions i Antiracisme**.
- **Presentació del grup de treball del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat de Recursos Hídrics Alternatius a l'Aigua Potable**.
- **Revisió de l'informe d'incidència del Consell Municipal de Benestar Social** corresponent al curs 2022-2023.

- Validació de les esmenes rebudes a la declaració institucional del **GT Subvencions**.
- Sessions participatives del **Pacte per la Mobilitat de Barcelona (PMU)**
Mobilitat i sostenibilitat: salut, qualitat de l'aire i soroll.
- **Proposta de Reglament d'organització i funcionament del servei públic de televisió local de Barcelona (BTV)**.
- Presentació del **Consell Assessor de la Gent Gran**.
- Obertura de dos grups de treball nous: **Barcelona, ciutat amigable i amable**, i participació en el **Consell Consultiu i Assessor de Betevé**.

Aquest conjunt d'iniciatives reflecteix el compromís del Consell de la Cultura per **col·laborar amb altres consells i òrgans**, la qual cosa afavoreix una agenda transversal que permet abordar els **reptes de la ciutat** de manera integrada. Gràcies a aquesta **xarxa de treball** conjunt, s'han pogut articular solucions que promouen un desenvolupament més equilibrat, sostenible i inclusiu per a tota la comunitat cultural i social de Barcelona.

El treball del Comitè Executiu del Consell de la Cultura amb els altres consells de la ciutat és fonamental per posicionar la cultura com un **element transversal** en el desenvolupament de les polítiques públiques de Barcelona. La cultura, com a **eix vertebrador** de la identitat col·lectiva i de la innovació social, aporta una mirada que enriqueix i complementa les estratègies dels altres departaments municipals, assegurant que les seves accions siguin més inclusives, participatives i alineades amb les necessitats reals de la ciutadania. Aquesta feina conjunta no només reforça el paper de la **cultura** com un **dret fonamental**, sinó que també demostra la seva capacitat per actuar com a **motor de transformació social** i de **cohesió** en una ciutat diversa i dinàmica com Barcelona. Així, el Comitè Executiu consolida la seva funció com a nexa d'unió entre la cultura i els altres sectors i contribueix a construir una ciutat més equilibrada, sostenible i creativa.

27

2.5. Modificació del reglament del Consell de la Cultura

El reglament del Consell de la Cultura és una **eina clau** per garantir que aquest òrgan actuï de manera efectiva, representativa i alineada amb les necessitats canviants del sector cultural de Barcelona. Aquest document defineix l'**estructura** i les **funcions** del Consell i estableix els **mecanismes per a la participació**, el debat i la presa de decisions, de manera que totes les veus del sector cultural, en la seva diversitat, puguin contribuir a configurar les polítiques públiques de la ciutat. La seva modificació suposa una oportunitat per adaptar el Consell a les noves realitats i reptes de la cultura i reforçar el seu paper com a **òrgan estratègic i participatiu**.

Durant l'any 2024, s'ha informat i consultat el Comitè Executiu del Consell de la Cultura sobre l'evolució de la modificació del reglament, un procés iniciat en **resposta a les necessitats** identificades pel **grup de treball de Governança** del Consell l'any 2023. Aquest grup va evidenciar la demanda per part de les entitats, associacions, col·lectius i professionals culturals de disposar d'un Consell

de la Cultura més **actiu, plural i representatiu**. Aquesta demanda s'alinea amb la voluntat de l'ICUB de dotar el Consell d'un reglament més flexible i adequat als reptes futurs.

El nou reglament té com a objectius principals donar més **visibilitat** al Consell de la Cultura, enfortir-lo com a òrgan de **participació** sectorial i ampliar la **pluralitat** del Ple per reflectir la diversitat dels agents culturals de Barcelona. A més, es proposa la creació d'instruments de gestió que facilitin **espais de diàleg, debat i proposta** que garanteixin una participació real i efectiva de totes les perspectives del sector. També es busca reforçar les **garanties** per als membres del Ple i dotar el reglament de la **flexibilitat** necessària per adaptar-se als canvis de context i a les necessitats emergents.

En aquest sentit, es reforça el paper de les entitats en l'elecció de les persones independents, per garantir-ne la participació, així com per escollir la candidatura del Comitè Executiu. Això exigeix un **compromís** significatiu per part de les entitats, que hauran de considerar criteris com la paritat de **gènere, la interculturalitat, la interdisciplinarietat i la intergeneracionalitat** a l'hora de fer les seves propostes. Aquesta nova manera de configurar el Ple busca equilibrar la representativitat amb la qualitat i el coneixement dels membres. El mecanisme nou pretén fomentar la participació activa de les entitats, tot i que també planteja reptes significatius, ja que demana un grau elevat d'**implicació i responsabilitat** en el procés.

La modificació del reglament, presentada al plenari de desembre de 2024 i prevista per a la renovació del Consell la primavera de 2025, representa un **pas endavant per enfortir la governança cultural** de la ciutat. El procés de revisió ha estat una oportunitat per abordar certs riscos i reptes, però també per reforçar el **compromís col·lectiu** en la construcció d'un model cultural més inclusiu i dinàmic.

En definitiva, aquesta modificació aporta un valor diferencial important: la capacitat de traduir les diversitats i necessitats del sector cultural en **mecanismes concrets de representació i acció**. Aquesta adaptació enriqueix el funcionament del Consell i també el posiciona com un **model de governança** cultural innovador i reproducible, capaç de liderar la **transformació cultural** de Barcelona en un context global cada vegada més complex i interconnectat.

2.6. Relació amb altres departaments i administracions

La col·laboració entre el Consell de la Cultura i **altres departaments i administracions** és essencial per garantir que les **polítiques culturals** de Barcelona **s'integrin** de manera transversal en els àmbits clau de la **gestió pública**. Aquesta relació permet reforçar la coherència i l'eficàcia de les accions per assegurar que la cultura no es limiti a ser un àmbit independent, sinó que **s'incorpori com un eix** central en àrees com la sostenibilitat, l'educació, la inclusió social i la innovació. A més, aquest treball coordinat és clau per fer front als **reptes complexos** de la ciutat i ofereix solucions integrals i alineades amb les necessitats de la ciutadania i el sector cultural.

Des del Comitè Executiu hem participat en les sessions de **treball** del Consell de Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona sobre propostes de millora en les con-

vocatòries de subvencions, amb responsables de subvencions de la Generalitat, l'Ajuntament i la Diputació, amb participació del Síndic de la ciutat de Barcelona i organitzacions d'entitats. El treball s'ha centrat en la revisió per millorar els **processos de convocatòries de subvencions** (terminis, calendaris, requisits, seguiment), per avançar cap a una **desburocratització** dels processos i un equilibri entre el sistema garantista i les estructures de les entitats i els projectes, que poden arribar a ofegar-se amb el procés. Aquesta revisió també ha buscat garantir un sistema més **accessible i equitatiu**, que no ofegui els projectes culturals amb càrregues innecessàries, però que alhora mantingui **criteris rigorosos i transparents**.

La proposta de formació d'un grup del Consell de la Cultura per abordar temes de cultura i educació, tal com es va explicar al darrer Plenari, es va desestimar pel fet que, des del **CONCA**, s'han impulsat dos fòrums de cultura i educació. El primer fòrum va tancar-se amb una carta amb 63 recomanacions i la creació d'un Consell Rector (amb representació de la Generalitat, Federacions i Associacions de Municipis, Diputacions i Universitats) que ha desenvolupat alguns projectes en resposta als punts de la carta. Potser el més rellevant ha estat la creació d'una **Direcció de Cultura i Educació** (acord conjunt entre els departaments de Cultura i Educació). Amb seu a Barcelona, aquesta direcció té tretze delegats territorials que han d'ajudar a articular projectes de cultura i educació a tot el territori. Precisament per aquest motiu, es va produir una primera trobada entre ambdues entitats i es van **establir les bases per a una col·laboració** regular amb el Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CONCA), amb qui s'han establert trobades periòdiques per coordinar accions entre institucions.

A més, el Consell de la Cultura ha contribuït a processos d'alt valor estratègic, com l'actualització de la **Carta de Drets Humans de Barcelona**, incorporant-hi la perspectiva cultural com a element clau per garantir la diversitat i la inclusió. Aquest treball també ha inclòs la participació en iniciatives com el **Comitè Ciutadà de Manifesta 15**, un esdeveniment cultural d'impacte internacional que reforça la projecció global de la ciutat.

El valor diferencial d'aquesta **relació interdepartamental i interadministrativa** és la capacitat per situar la **cultura com un element transversal** i indispensable en la definició de polítiques públiques. Aquest treball no només enriqueix la gestió cultural de la ciutat, sinó que també contribueix a construir un **model de governança** basat en la col·laboració, la innovació i la sostenibilitat. La capacitat del Consell de la Cultura per establir **sinergies** i impulsar accions coordinades és un exemple del seu tarannà i compromís amb una ciutat on la cultura és motor de transformació social i desenvolupament integral.

2.7. Cultura popular

La cultura popular és un element fonamental per entendre i reforçar la identitat col·lectiva i el patrimoni immaterial d'una ciutat com Barcelona. Aquesta àrea de treball no només celebra les tradicions arrelades al territori, sinó que també actua com un **espai de participació ciutadana, cohesió social i transmissió de valors**. A través de les seves manifestacions, la cultura popular connecta passat i present, integrant les diverses **comunitats** que formen el **teixit social** de la ciutat i fomentant un sentiment de **pertinença**. És per això que dedicar una atenció

específica a aquest àmbit representa una **aposta estratègica** per preservar i potenciar la riquesa cultural i la diversitat que ens caracteritza com a societat.

Però l'àmbit de la Cultura Popular s'ha vist, aquest 2024, marcada per **dos esdeveniments** que han estat presents en les programacions, tant les de caràcter associatiu estrictament com les que estan participades per les institucions públiques. Parlem del bicentenari del naixement de Josep Anselm Clavé i dels 600 anys de gegants a Barcelona.

El bicentenari del naixement de Josep Anselm Clavé ha estat mereixedor de ser declarat **Any Clavé 2024** per part de la Generalitat de Catalunya. L'efemèride ha tingut activitats i actes de diversa índole, alguns d'ells a Barcelona, com per exemple dues exposicions, una al Palau de la Música Catalana i una altra al Centre Artesà Tradicionari, conferències i debats diversos o la posada en escena a les festes de la Mercè de la sarsuela L'Aplec del Remei amb la Federació de Cors de Clavé com a motor de la proposta.

Els **600 anys de gegants a Barcelona** celebren la primera referència documental d'uns gegants processionals o festius; la referència es troba anotada en el Llibre de les Solemnitats de Barcelona i també ha estat present de manera ostentosa en les programacions culturals de la ciutat. La Coordinadora de Colles Geganteres de Barcelona ha actuat de vertebradora de la proposta. Sis exposicions, l'espai Mercè Sala, Museu Diocesà, la casa de l'Ardiaca, el Museu Etnològic i de Cultures del Món, al Born i una itinerant per barris de la ciutat. També les trobades de gegants han tingut un paper molt important en l'esdeveniment. El 28 d'abril, la Trobada Nacional de Gegants va concentrar 230 colles i 20 000 persones al passeig Lluís Companys. Ja coincidint amb la programació de les festes de la Mercè, la Trobada Internacional es va celebrar el 21 de setembre amb la participació de 16 colles de 9 països diferents, i, finalment La Trobada de Gegants Centenaris i Històrics, una trobada singular on es van poder veure gegants que normalment no surten de les seves poblacions. Quan tanquem aquest redactat també hi ha anunciat un simposi.

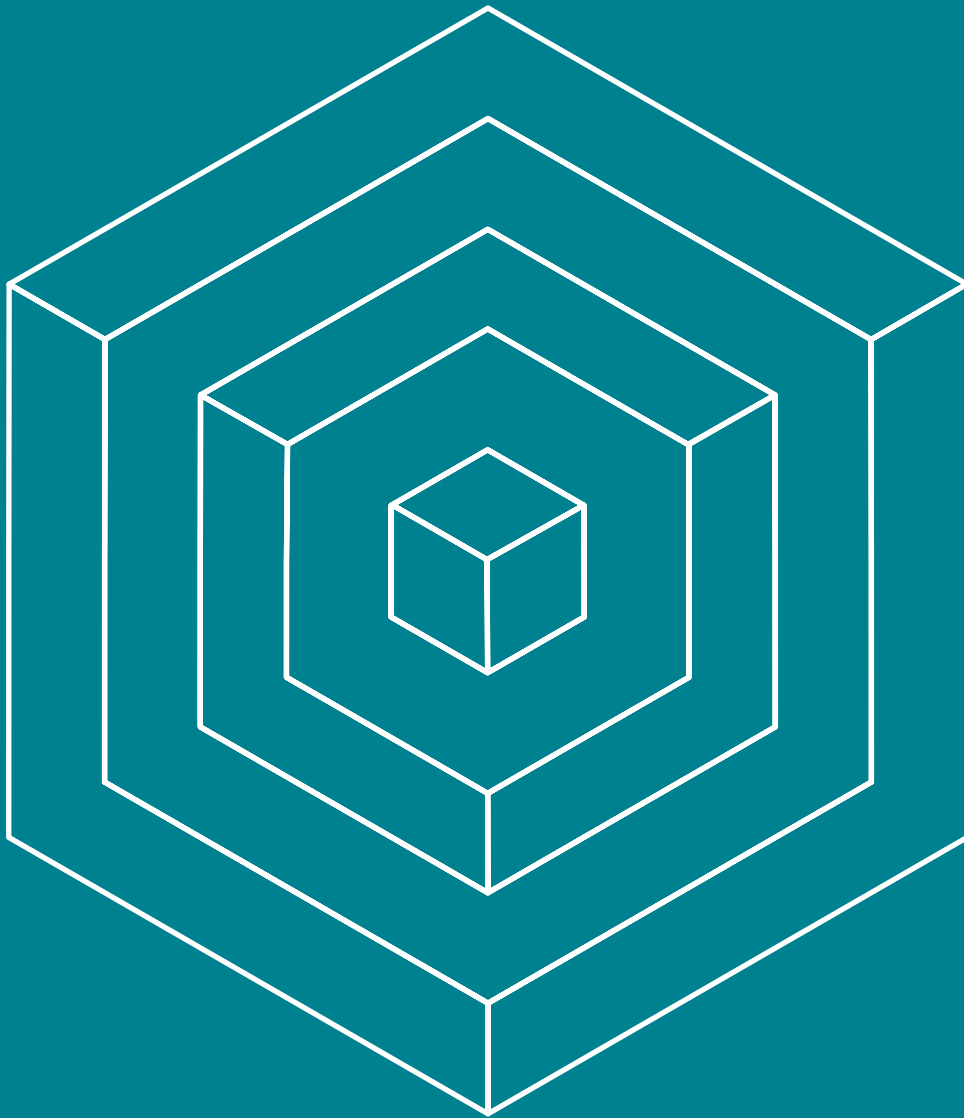
Pel que fa a la **vida associativa**, la cultura popular barcelonina s'ha vist marcada pel conflicte amb ressò mediàtic. La Festa Major de Gràcia i el seu conflicte intern entre colles de foc i la fallida intervenció municipal per resoldre'l ha posat l'alerta i ha obert un debat interessant de com i qui gestiona la festa. També cal esmentar el comunicat públic de la Colla de Diables del Clot, la degana de la ciutat, que enguany ha abandonat la seva participació en el Correfoc de la Mercè per no sentir-se interpel·lats a participar d'una festa que ja no consideren pròpia.

Finalment, s'ha aturat la redacció d'un **reglament** de funcionament propi per a la **Comissió de Cultura Popular del Consell de la Cultura de Barcelona**, atès que aquest procés s'ha vist condicionat per la modificació general del reglament del Consell. Aquesta tasca representa un pas important per dotar l'àmbit de la cultura popular d'un marc normatiu que n'asseguri la continuïtat i projecció futura.

Així mateix, també s'ha continuat treballant en les dues comissions de seguiment del protocol de la cultura popular (la Comissió de Seguiment del Protocol del Seguici Popular de Barcelona i la Comissió de Seguiment del Protocol Festiu de la Ciutat de Barcelona) que, de cara al pròxim mandat del Consell de la Cultura, tindran l'encàrrec d'actualitzar el "Protocol Festiu de la Ciutat de Barcelona" vigent.

El treball dut a terme en l'àmbit de la cultura popular durant l'any 2024 té un valor diferencial fonamental: la **capacitat per enllaçar tradició i modernitat** per consolidar la cultura popular com un element viu i dinàmic. Les commemoracions i activitats han demostrat com aquest patrimoni pot ser no només un reflex del passat, sinó també una **eina per construir el futur**, connectant **comunitats** i fomentant la **participació** activa de la ciutadania. Aquesta aposta per la cultura popular enriqueix el teixit cultural de Barcelona, i reforça el seu paper com a model de ciutat que **celebra i integra** la seva **diversitat** en totes les seves formes.

Qüestions pendents i reflexions per al Comitè Executiu nou

3.1. Perspectiva intercultural: superar la fase representativa

Pel que fa a la **perspectiva intercultural**, des del Comitè Executiu de l'ICUB observem que l'aplicació de perspectiva de la interculturalitat a la ciutat de Barcelona, i a l'estructura mateixa de l'ICUB, pel que fa a normes i realitats, es troba en **una fase híbrida entre el que és relacional i el que és funcional**. Això significa que, quant a l'aspecte relacional, les normes expedides (com, per exemple, incloure la perspectiva intercultural en els formularis de subvencions) estan encaminades a assolir, en efecte, el reconeixement i tolerància de les diverses cultures i grups socials. Tanmateix, sense **anar més enllà perquè hi hagi la intencionalitat real d'aconseguir un diàleg i una interculturalitat crítica i activa efectiva**. Aquesta intencionalitat a les polítiques públiques ha significat un exercici per donar resposta i resignificar el diàleg social, però tot això ha esdevingut un element merament retòric.

Pel que fa al caràcter **funcional** de la interculturalitat, significa que s'arrela el reconeixement de la diversitat i les diferències culturals, però sense fites per a la participació, dins d'estructures socials establertes, com és el cas del mateix ICUB, el Plenari, el Comitè Executiu o entitats com ara museus, centres cívics, universitats o centres d'art. Per tant, fins ara, aquest caràcter funcional de la interculturalitat només “busca promoure el diàleg i la tolerància, sense tocar les asimetries socials culturals” que persisteixen. És a dir, aquesta mena d'interculturalitat, **vista de manera integracionista, encara no apunta a la creació de comunitats més equitatives i igualitàries, sinó que busca “administrar la diversitat”**, és a dir, establir un control del conflicte ètnic i, per tant, la conservació de l'estabilitat social.

Els orígens de la **necessitat de polítiques inclusives** a la cultura i l'educació provenen de la **Declaració Mundial dels Drets Humans l'any 1948**, on es va configurar el dret que totes les persones tenen d'accedir a la cultura. Tot i això, la revisió teòrica sobre l'origen d'una cultura inclusiva com a consciència social s'atribueix majoritàriament a la conferència de **l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO)** celebrada l'any 1990 a Jomtiem (Tailàndia), on, des de l'àmbit específic de l'educació especial, es va promoure la idea d'una “educació per a tothom” (Parrilla, 2002, p.12). Aquesta conferència va servir com a marc de referència per a la **Declaració de Salamanca de 1994**, que va plantejar la necessitat de promoure processos formatius amb una orientació integradora per combatre actituds discriminatòries, crear comunitats d'acollida, construir una societat d'inclusió i assolir l'educació –i cultura– per a tots (UNESCO, 1994).

Un arc temporal traçat entre aquests inicis de les polítiques d'inclusivitat, a les polítiques interculturals actuals en el context de Barcelona ens parla de **processos d'articulació complexos entre reflexions i normatives**. Assumir la interculturalitat com un projecte sociopolític, epistemològic i ètic per a la ciutat de Barcelona implica comprendre'n la relació (la interculturalitat), no només amb una expressió discursiva sinó **també en la seva forma de modificar i intervenir en les estructures**. Si no hi ha ressonància entre l'aspecte **discursiu** i l'aspecte **operatiu** en termes d'interculturalitat, així com ho ha estat en termes de gènere i diversitat funcional, significa que no hem iniciat la feina que cal fer.

A més, és important **no confondre la interculturalitat amb el multiculturalisme**, el qual sovint es redueix a la coexistència passiva de diverses cultures. La interculturalitat busca generar un diàleg mutu, recíproc i autocrític, amb la finalitat de construir una societat que qüestioni les jerarquies de poder i promogui un nou ordre social basat en la igualtat i la col·laboració. Això només serà possible si es treballa des de la mateixa estructura institucional per integrar aquestes perspectives en les polítiques culturals.

En aquest sentit, una interculturalitat crítica i activa –que seria a la qual ens hauríem d'encaminar– pretén anar més enllà d'un procés de tolerància, d'integració, d'inclusió, de gestos d'administració i apreciació de la diversitat, per **dirigir-se cap a polítiques, programes i estratègies** que permetin establir escenaris de participació activa de les diverses cultures i grups socials. Aquests escenaris de participació, generalment, plantegen la **creació de lleis i decrets** que permetin tractar de manera més específica la promoció, accés, desenvolupament, permanència i participació dels grups ètnics reconeguts en el context.

En canvi, **aquests escenaris de participació, pel que fa a l'aspecte particular, ens fa plantejar-nos preguntes que qüestionen, des del Comitè Executiu tant l'activitat mateixa com l'estructura que la regeix**: Entre qui es debat l'aspecte intercultural? Qui ho defineix, ho administra i finança? Hi ha equivalències entre les cultures involucrades? El que s'aplica com a interculturalitat no està associat a relacions de poder? Se'n pot informar, té cabuda-espai aquesta informació, és pública? Qui o quin grup té la capacitat d'informar sobre què és intercultural? Qui es beneficia simbòlicament i econòmicament dels relats i accions sobre inclusivitat, diversitat i interculturalitat? Són grups de persones migrants, no blanques, racialitzades, no nascudes al territori espanyol? O són agents culturals que tenen la capacitat i l'agència d'administrar la diversitat beneficiant-se de les polítiques actuals? Quins processos de seguiment ens permeten verificar tot això? Quan parlem d'un ecosistema cultural que continua administrant la diversitat o parlant-ne. A què ens referim aleshores? És encara un ecosistema o una jerarquia sobre grups? Com un Comitè Executiu, un Plenari i una estructura com l'ICUB, on la gran majoria de persones participants són persones blanques, europees i catalanes, probablement, pot tenir la possibilitat de pensar i activar des d'un altre lloc polítiques interculturals per a la ciutat, si no ho fa per a si mateix?.

L'efecte rebot que tenen les maneres d'implementar les polítiques anomenades interculturals en el context de Barcelona, ha impulsat l'entrada de **relats descoloniais, antiracistes** o de **grups migrants** o de persones no blanques a les institucions en forma de temàtiques i a través de figures *token*. Això s'ha convertit en un fenomen estès a diversos sectors de la cultura que, en lloc d'incorporar aquestes perspectives, com a canvis reals en la participació dins de les seves pròpies estructures, la presa de decisions i l'accés, activen **processos de despolitització, desactivació, competició, precarització i rendibilització** de certs discursos. Aquests processos, per la seva banda, disminueixen la capacitat i l'agència d'aquests grups de centrar la seva lluita en un accés real a la cultura i el dret a decidir. Les polítiques culturals en el cas de la perspectiva intercultural estan **beneficiant equipaments contenidors de discursos i no persones, grups** infrarepresentats, com es pretén.

Des de la nostra perspectiva, **no n'hi ha prou amb sumar noms a les llistes de jurats** per a premis, beques i subvencions, i tenir funcions merament representatives per complir amb la quota simbòlica de la diversitat. A més de canviar el color de l'estructura, també pensem que és **important incorporar les diverses mirades i epistemologies** a l'hora d'abordar les pràctiques culturals des del Comitè Executiu, passant pel Plenari i estenent-se a l'ICUB. En una ciutat que es pot definir com a **pluricultural i pluriètnica**, ens sembla urgent aturar les dinàmiques relacionades anteriorment sota l'**exercici d'una interculturalitat crítica i activa**. Entenem, per tant, la importància d'informar sobre l'estat de la interculturalitat partint de la institució mateixa com a eix vertebrador de polítiques culturals.

Amb aquesta finalitat, proposem que es valori, novament, la **possibilitat d'estudiar "l'Estat de la interculturalitat"** per a aquesta institució de manera escalada, en el marc d'un informe i per part d'un grup d'experts externs a l'ICUB (més enllà que es puguin crear **Unitats de transversalitat en perspectiva intercultural** dins l'Ajuntament de Barcelona), en què es pugui, partint del registre d'un "**Plec de peticions a la cultura**", dels grups i comunitats infrarepresentades i sense accés a la participació, analitzar i proposar un pla estratègic de mesures interculturals que serveixi per reorganitzar la manera d'implementar la perspectiva intercultural.

3.2. Aprofundir en la incorporació de criteris amb perspectiva de gènere, ecosocial i intercultural als premis, reconeixement de mèrits, subvencions i Comitè

Els premis culturals de la ciutat de Barcelona són una eina fonamental per **reconèixer i destacar la riquesa del teixit cultural local i el seu impacte** en la societat. Per això, és imprescindible que els criteris d'atorgament d'aquests reconeixements **incorporin de manera efectiva perspectives de gènere, ecosocial i intercultural**. Aquest enfocament no només reforçaria el compromís de la ciutat amb els valors d'igualtat i sostenibilitat, sinó que també contribuiria a visibilitzar i impulsar trajectòries i projectes culturals que, tot i el seu valor indiscutible, sovint no reben el reconeixement que mereixen.

Des del Comitè Executiu del Consell de la Cultura, **ens preocupa el gir que hem observat en l'atorgament de certs reconeixements culturals**, com ara la Medalla d'Or al Mèrit Cultural, el títol d'Amic de Barcelona i la Medalla d'Or de la Ciutat. L'any 2024, la Medalla d'Or al Mèrit Cultural es va concedir a Juan Antonio Bayona i Jaume Plensa, el títol honorífic d'Amic de Barcelona ha recaigut en Gustavo Dudamel i, la Medalla d'Or de la Ciutat, en l'Editorial Planeta. Encara que reconeixem la notabilitat de les seves trajectòries i aportacions, considerem que aquests reconeixements no haurien de centrar-se exclusivament en figures ja àmpliament reconegudes pel mercat i el públic general, sinó que **haurien d'aprofitar-se per destacar i donar visibilitat a aquells projectes i creadors que encara no han rebut el reconeixement** que mereixen, però que tenen un gran impacte cultural i social.

Ens sorprèn negativament que absolutament tots els creadors individuals reconeguts aquest any siguin homes, i lamentem la manca d'una aplicació clara de criteris amb perspectiva de gènere, ecològica, intercultural i social. Premis com aquests **haurien de servir com a eina per reflectir la diversitat i la riquesa del sector**

cultural, destacant no només figures consagrades, sinó també aquells col·lectius i creadors emergents o infrarepresentats que contribueixen a ampliar els horitzons culturals de la ciutat. Això inclou, per exemple, visibilitzar les aportacions de creadors que exemplifiquen la capacitat de destacar disciplines i narratives no prou reconegudes.

Per avançar cap a uns reconeixements més equitatius i representatius, és imprescindible que es revisin els criteris d'atorgament, per assegurar que aquests reflecteixin els valors de diversitat i inclusió que defineixen Barcelona com a capital cultural. Això permetria enriquir el significat i l'impacte d'aquests reconeixements i també en reforçaria el paper com a motor de transformació social i cultural. Un sistema de mèrits que integri plenament aquestes perspectives seria una eina poderosa per posar en relleu la pluralitat del sector cultural i per promoure una cultura més justa i compromesa amb la societat.

De la mateixa manera, afegim algunes idees i suggeriments que pensem que poden contribuir a permeabilitzar millor els criteris dins de tots els mecanismes en els quals pot influir el Consell de la Cultura:

Suggeriments quant a les subvencions:

- Obrir la participació a agents experts diversos per a la **redacció de les bases de les convocatòries** a les diferents subvencions.
- Establir i definir recursos de **seguiment i de verificació del compliment de la perspectiva intercultural**, de gènere, de sostenibilitat o equitat social a totes les accions subvencionals: beques, subvenció general, puntuals, TIC...
- Introduir un **criteri de valoració al model de formulari** que aporti puntuació a partir de la constatació de l'aplicació de les perspectives mencionades com a incentiu.
- Definir i dissenyar el **registre d'altres paràmetres als formularis** que donin informació verificable i contrastable. Per exemple, quantes persones racialitzades o no blanques hi ha a l'organització o entitat, quantes tenen capacitat de decisió o totes les que ocupen tasques de cures.
- **Oferir formacions** o enllaçar entitats amb altres que ofereixin formació per a la comprensió i l'aplicació correcta de les perspectives a l'estructura de l'entitat sol·licitant de subvenció.
- **Oferir formacions sobre el treball de redactar subvencions** per equilibrar les diferències en l'ús del llenguatge i generar un codi comú que elimini desigualtats a l'accés.

Suggeriments quant a l'equip del Comitè Executiu:

- Pel que fa a les tasques i responsabilitats del Comitè Executiu, s'ha debatut sobre la idoneïtat de distribuir remuneracions en funció de diferents variables, però no s'ha arribat a un consens. El que sí s'ha compartit és la necessitat que els membres del Comitè estiguin ben informats de la responsabilitat que adquireixen, alhora que el funcionament del Comitè ha de tenir cura i fer-se càrrec de cada persona, entenent que la dedicació i assumpció de tasques

no té perquè fer-se sempre a parts iguals entre els membres del Comitè. La seva distribució respondrà, per una banda, a variables com l'experiència i coneixement en diferents àmbits i, per l'altra, a les possibilitats que la situació de cadascú permeti.

- Que en un Comitè de set persones hi hagi **prou representació tenint en compte les variables esmentades**, perquè s'equilibrin les mirades.
- Atès que la participació en les estructures de governança de la cultura és un dret i no un favor, és important que la presència de persones vinculades als criteris exposats al Consell signifiqui **compartir un espai on tothom té escolta per al diàleg** sobre les seves propostes perquè, així, la participació i l'activitat d'aquestes persones estiguin més enfocades a solucions reals i no a una mera representativitat.

3.3. Continuïtat del diàleg amb el Consell Assessor d'Art Públic

L'art públic és un element clau per enriquir l'espai urbà, **fomentar el diàleg entre la ciutadania i els llenguatges artístics contemporanis i integrar la cultura com a part essencial del desenvolupament urbà**. La Carta Municipal de Barcelona, en l'article 119, estableix que l'1% del pressupost de tota obra pública duta a terme a la ciutat per la Generalitat, l'Ajuntament o qualsevol altra administració territorial de Catalunya es destini a l'enriquiment i la conservació del patrimoni cultural. Aquesta disposició, reforçada per la instrucció del programa d'escultures i intervencions artístiques de 1997-1999, **preveia destinar aquest 1% a projectes d'art públic**, alhora que establia la creació d'un Consell Assessor per desplegar i supervisar el programa.

Tot i la creació del Consell Assessor d'Art Públic, la legislació que regula aquesta inversió no **s'ha implementat de manera consistent ni sistemàtica al llarg dels anys**. Això ha limitat la capacitat del consistori per liderar un programa robust i propositiu d'art públic. La política municipal en aquest àmbit s'ha orientat progressivament cap a una **actuació més reactiva**, centrada en l'avaluació d'iniciatives externes, **en lloc de promoure i dissenyar un programa** integrat que permeti projectes amb una visió estratègica i transformadora per a la ciutat.

És fonamental que Barcelona **repregui el lideratge en aquest àmbit**, aprofitant el potencial de l'art públic com a eina per fomentar noves formes de relació entre la ciutadania i l'espai urbà. La **implementació d'un programa actiu d'intervencions artístiques** en l'espai públic no només contribuiria a enriquir el patrimoni cultural de la ciutat, sinó que també oferiria oportunitats als creadors i les institucions per desenvolupar projectes amb formats i objectius més enllà dels expositius tradicionals. Això reforçaria el paper de l'art com a element integrador, capaç de generar nous diàlegs socials i d'aportar innovació a l'entorn urbà.

En aquest context, és imprescindible **activar de manera efectiva els recursos pendents** d'executar relacionats amb aquesta legislació i garantir que l'1% del pressupost d'obra pública es destini de forma consistent a projectes d'art públic. Aquest esforç posicionaria Barcelona com una **ciutat compromesa amb la integració de l'art i l'urbanisme** i reforçaria el seu lideratge cultural i urbanístic

a escala global, alhora que consolidaria una relació més rica i participativa entre la ciutadania i el seu entorn urbà.

3.4. Tornar a impulsar i potenciar la relació ciència-cultura

Haver format part del Comitè Executiu del Consell de la Cultura suposa una oportunitat única per **entendre les dinàmiques que regeixen la cultura i la seva interacció amb altres àmbits estratègics de la ciutat, com la ciència i la promoció econòmica**. Aquesta experiència ha permès observar de primera mà com les decisions estructurals impacten en el teixit cultural, així com reflexionar sobre la necessitat de **preservar connexions essencials entre diverses àrees del coneixement**. En un moment en què la intersecció ciència-cultura pot tenir un paper decisiu en la transformació social, aquesta participació ha estat fonamental per analitzar i defensar la relació indissociable entre aquests dos camps.

Un dels retrocessos més preocupants ha estat la **desvinculació de la ciència de l'ICUB**, per situar-la sota l'**àrea de promoció econòmica**. Si bé és cert que s'han establert ponts clars entre els diversos departaments, aquesta decisió **separa estructuralment dos àmbits** que haurien de treballar de manera conjunta per generar un impacte més profund en la societat. La ciència, com a part del coneixement humà, comparteix amb la cultura un mateix objectiu transformador: qüestionar, educar i generar noves maneres d'entendre i relacionar-nos amb el món. Desvincular-los no només fragmenta el coneixement, sinó que també **redueix la capacitat de generar narratives potents que connectin la ciutadania amb les grans preguntes del present i del futur**.

38

La connexió entre cultura i ciència és un element fonamental que cal reivindicar de manera explícita i sostinguda. Iniciatives com els premis de la ciutat, o les biennals de ciència i pensament han estat exemples destacables d'aquesta sinergia, però són insuficients per compensar la falta d'una **política estructural que integri plenament la ciència dins de l'àmbit cultural**. És imprescindible que aquesta relació es mantingui viva a través de **programes, esdeveniments i polítiques públiques** que afavoreixin una visibilització constant de com la ciència i la cultura poden col·laborar per enriquir el panorama cultural i generar nous espais d'intercanvi interdisciplinari.

La integració de la ciència dins de l'àmbit cultural aporta un valor diferencial inestimable: la capacitat de **combinar creativitat, rigor i visió crítica per abordar els reptes contemporanis**. Aquesta connexió transcendeix l'experimentació artística o la divulgació científica per situar-se en l'avantguarda d'una reflexió que pot transformar la manera com la societat percep i actua sobre temes globals com la sostenibilitat, la justícia social o la innovació tecnològica. Preservar i reforçar aquesta relació és fonamental per garantir que Barcelona continuï liderant iniciatives que combinen coneixement i cultura, i contribueixen a una societat més informada, conscient i creativa.

3.5. Repte d'aprofitar el MONDIACULT des de l'ON i l'OFF

El MONDIACULT representa una **oportunitat única per situar Barcelona com a referent en el diàleg global sobre polítiques culturals i per projectar les seves**

accions culturals més enllà del territori local. No obstant això, perquè aquest esdeveniment tingui un impacte real i sostingut, és imprescindible que es consideri no només des de la seva dimensió institucional i oficial (*ON*), sinó també des de l'espai que poden ocupar les iniciatives paral·leles i independents (*OFF*). Aquesta perspectiva doble permetria articular activitats que enriqueixin el debat cultural i assegurin que l'esdeveniment impliqui activament els agents i les entitats culturals del territori.

Per aconseguir-ho, serà fonamental **aprofitar les convocatòries específiques de fons** destinades a finançar activitats paral·leles vinculades al MONDIACULT. Aquestes activitats podrien incloure seminaris, exposicions, tallers, intervencions artístiques o projectes comunitaris liderats per creadors i institucions locals, amb l'objectiu d'estimular la participació activa i reflexiva de tots els sectors del teixit cultural de Barcelona. Aquesta proposta reforçaria el paper de la ciutat com a escenari del diàleg cultural global i asseguraria que els seus **agents culturals esdevenen protagonistes actius en la construcció d'aquest discurs**, més enllà de la dimensió oficial.

Aquest enfocament *ON* i *OFF* **ampliaria la diversitat i profunditat del debat cultural** durant el MONDIACULT i garantiria que l'impacte de l'esdeveniment arribi directament a les comunitats locals, de manera que s'enforteixin les seves xarxes culturals i es creï un llegat sostenible que transcendeixi el calendari oficial. Aquesta **estratègia d'integració entre l'aspecte institucional i l'aspecte independent** posicionaria Barcelona com una ciutat capaç de liderar el diàleg cultural global amb una base local forta i inclusiva.

39

3.6. Necessitat de seguiments qualitatius (aleatoris) dels projectes subvencionats per l'ICUB

El **seguiment qualitatiu dels projectes subvencionats** és una eina fonamental per garantir que els recursos públics s'utilitzin de manera efectiva i alineada amb els valors que promou l'acció cultural de Barcelona. Aquesta supervisió permet assegurar que les subvencions compleixen amb els criteris econòmics i administratius i **reflecteixen un compromís real** amb aspectes com la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la sostenibilitat. Incorporar aquesta pràctica en l'avaluació dels projectes subvencionats reforça la confiança en el sistema, alhora que promou una **cultura de transparència i responsabilitat**.

Actualment, l'acció subvencional de l'ICUB **se centra principalment en la justificació econòmica** dels recursos assignats. Tot i ser un pas necessari, no n'hi ha prou amb aquesta mesura per garantir que els projectes implementin els valors que es van puntuar durant l'avaluació inicial, com la inclusió, la igualtat i la sostenibilitat ambiental. Per aquest motiu, considerem essencial que **s'estableixi un mecanisme de seguiment qualitatiu** que permeti avaluar fins a quin punt les accions descrites en les propostes **s'han portat a la pràctica** i si s'han implementat de manera efectiva.

Aquest seguiment es podria fer de manera aleatòria o seguint uns criteris definits prèviament, que incloguin factors com **l'impacte del projecte, la innovació de les mesures proposades o la representativitat en termes de diversitat cultural**.

Això ajudaria a identificar bones pràctiques que poden servir com a referents per a altres projectes, i permetria detectar **possibles mancances o desajustos** en la implementació, la qual cosa donaria a l'ICUB una visió més àmplia i realista de l'impacte de les subvencions en el teixit cultural de la ciutat.

Implementar seguiments qualitatius dels projectes subvencionats aporta un valor diferencial essencial: **converteix l'avaluació en una eina dinàmica i transformadora** que va més enllà de la simple supervisió. Aquest enfocament no només reforça la rendició de comptes, sinó que també promou un **procés d'aprenentatge continu** que beneficia tant les entitats subvencionades com l'ICUB. A més, garanteix que les polítiques culturals **s'alineïn amb els valors estratègics** de la ciutat, contribuint a fer de Barcelona un model de transparència, equitat i sostenibilitat en la gestió cultural. Aquesta pràctica, a més, enforteix la percepció ciutadana de les subvencions com una **eina justa i efectiva** per promoure una cultura més inclusiva i compromesa amb el futur.

3.7. Realitat atomitzada de la tipologia de projectes que es presenten a subvenció

L'anàlisi de la tipologia de projectes que es presenten a subvenció és clau per entendre les dinàmiques del sector cultural i per dissenyar polítiques que responguin a les seves necessitats reals. La fragmentació dels projectes presentats posa en evidència la **precarietat** que afecta moltes entitats culturals, obligades a **multiplicar esforços** per accedir a recursos limitats. Aquesta situació dificulta el desenvolupament sostenible de les iniciatives culturals i **limita la seva capacitat de generar un impacte significatiu** i sostingut. **Reflexionar** sobre aquesta realitat és essencial per repensar les convocatòries i promoure estructures que permetin a les entitats sortir d'aquest cercle viciós.

Les entitats culturals que es presenten a les convocatòries de subvencions sovint es veuen atrapades en una **dinàmica d'hiperactivitat** que respon a la **necessitat de sostenir estructures precàries**. Aquesta realitat les obliga a **fragmentar** els seus esforços en múltiples projectes, sense que això impliqui necessàriament un creixement organitzatiu o una millora en la seva estabilitat financera. Aquesta **atomització** no només perpetua la **precarietat** del sector, sinó que també redueix la capacitat d'impacte dels projectes subvencionats, que es dilueixen en una realitat excessivament fragmentada i amb poques sinergies.

Un altre dels reptes identificats és la **manca d'un pla estratègic** per part de les institucions públiques que permeti **dimensionar i vehicular els ajuts cap a estructures escalables i extrapolables**. Aquesta absència de planificació dificulta la consolidació de projectes a llarg termini i perpetua una situació en què les entitats han de competir per recursos escassos, en lloc de col·laborar per assolir objectius comuns. Això fa palesa la necessitat de **repensar les bases de les convocatòries** per fer-les més flexibles i adaptades a les necessitats del sector.

En aquest context, és crucial que les entitats públiques adoptin una **perspectiva més estratègica a l'hora de dissenyar les convocatòries de subvencions**. Això inclou establir criteris que fomentin la col·laboració entre entitats, incentivar projectes que proposin solucions estructurals i crear mecanismes de suport que

vagin més enllà del finançament puntual. També cal introduir mesures que afavoreixin la **sostenibilitat** a llarg termini, com l'avaluació de la **viabilitat financera i organitzativa** dels projectes presentats i el foment de pràctiques que permetin **escalar** les iniciatives exitoses.

Revertir la realitat atomitzada del sector cultural i trencar amb la dinàmica de la hiperactivitat i la precarietat **aportaria un canvi estructural significatiu**. Promoure convocatòries de subvencions que incentivin la sostenibilitat, la col·laboració i l'impacte a llarg termini beneficiaria les entitats culturals i contribuiria a **consolidar un ecosistema cultural més fort, resilient i cohesionat**. Aquesta nova orientació en les polítiques públiques situaria Barcelona com un referent en la gestió cultural innovadora i estratègica, assegurant que els recursos públics no només financin projectes puntuals, sinó que també **contribueixin a transformar el sector i a enfortir el seu paper com a motor de canvi social i cultural**.

4

Reflexions finals i tancament

El mandat d'aquest Comitè ha estat **marcat per circumstàncies diverses** que han influït en el seu funcionament i en la seva capacitat d'actuació. Des del Plenari del 2021, en què es van incorporar tres persones noves i es va renovar una part important del Comitè anterior, fins als canvis successius que han tingut lloc al llarg del mandat, hem vist com l'equip ha passat de set membres inicials a cinc en el seu darrer any. Aquestes variacions, motivades per raons laborals i personals, reflecteixen el grau d'exigència que comporta formar part d'aquest òrgan, sovint difícil de compatibilitzar amb altres responsabilitats professionals i personals. Tot i això, volem expressar el **nostre profund agraïment a totes les persones que han contribuït**, al llarg d'aquests quatre anys, amb les seves perspectives i esforços. Cadascuna ha aportat valor al Comitè i ha permès continuar avançant en la millora de les seves funcions i del paper que exerceix el Consell de la Cultura.

El Consell de la Cultura d'avui és una **institució amb una gran capacitat de mobilització i iniciativa**. És conscient del seu rol com a agent regulador de les polítiques culturals que desplega l'ICUB, i ha demostrat que pot fer autocrítica i actuar amb honestat per corregir les seves pròpies dinàmiques i proposar millores. Aquesta capacitat d'anàlisi i acció és un pilar fonamental per assegurar que les polítiques culturals responguin a les necessitats del sector i **reflecteixin els valors de la societat barcelonina en tota la seva diversitat**.

Un dels passos més importants d'aquest mandat és la **presentació del nou Reglament del Consell de la Cultura**, un document que té l'objectiu d'afavorir una estructura més democràtica i representativa. Aquesta modificació no només és una millora tècnica, sinó també un compromís per fer del Consell una **eina més accessible, inclusiva i efectiva** per abordar els reptes culturals de la ciutat. Amb aquesta nova eina, es reforça la seva capacitat per ser un espai de reflexió i d'innovació cultural que ressoni amb les necessitats i aspiracions de la ciutadania.

De cara al futur, desitgem que el Comitè següent que assumeixi el mandat 2025-2028 continuï actuant com a **motor de noves iniciatives que impulsin la cultura** de Barcelona cap a nous horitzons. Confiem que continuï treballant perquè la cultura sigui un reflex fidel de la societat en què vivim, alhora que actuï com un **element de tensió que ens empenya repensar-nos constantment**. El nostre desig és que aquest esforç col·lectiu continuï contribuint a fer de Barcelona una ciutat rica culturalment, diversa i capaç d'afrontar amb determinació els reptes d'un món canviant.

